

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра правничої лінгвістики

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА
ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
І ФАХІВЦІВ ІЗ ПРАВА

Матеріали
ХІІ Міжвузівської науково-практичної конференції
(Київ, 16 травня 2024 року)

Київ
2024

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра правничої лінгвістики

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА
ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
І ФАХІВЦІВ ІЗ ПРАВА

Матеріали
XIII Міжвузівської науково-практичної конференції
(Київ, 16 травня 2024 року)

Київ
2024

Редакційна колегія:

Черней В. В., ректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Гусарєв С. Д., перший проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Чернявський С. С., проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Шутенко С. В., завідувач кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ;

Василенко О В., професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, доцент;

Корольчук В. В., начальник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

Гіньська Т. П., викладач кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ,

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 22 квітня 2024 року (протокол № 4)

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за їхню якість, а також відсутність у них відомостей, що становлять державну таємницю та службову інформацію, несуть автори

Іншомовна підготовка працівників правоохоронних органів та фахівців із права [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 16 трав. 2024 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. 87 с.

УДК 81'243:001.895:351.74

ЗМІСТ
НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Balanaieva Oksana

USING H5P PLATFORM IN TEACHING ENGLISH FUTURE POLICE OFFICERS 6

Баличева Анастасія

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 8

Богуцький Вадим

ПРАВИЛА І РЕАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ АКАДЕМІЧНОМУ ПИСЬМІ 12

Бортун Каріна

ЛІНГВІСТИЧНІ ВЕКТОРИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТОНІКИ СУЧАСНОГО МОЛОДІЖНОГО ДИСКУРСУ 15

Василенко Олена

ДО ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗВО 19

Волік Олена

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ 23

Галдецька Ірина

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ГРУПАХ З РІЗНИМ РІВНЕМ МОВЛЕННЄВОЇ ПІДГОТОВКИ 25

Гарбузюк Оксана

ДЖЕРЕЛА LEX MERCATORIA (ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВОГО ПРАВА) 28

Гіпська Тетяна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ 31

Zubenko Viktoriia

THE IMPLEMENTATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES AS A MEANS OF EDUCATION 34

Козубенко Ірина

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 37

Короткова Юлія	
УДОСКОНАЛЕННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ СИСТЕМИ МВС	40
Литвиненко Яна	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ РІЗНОРІВНЕВИХ ГРУП	42
Лопатинська Ірина	
РЕСУРСИ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ	46
Лопутько Олена, Драмарецька Лариса	
ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО МВС	50
Подлісецька Ольга	
МЕТОДИ ТА ПРИЙОМУ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ	52
Романов Ігор	
ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	54
Скриник Мирослава, Скриник Ліна	
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ДРАМАТИЗАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	57
Скриник Мирослава, Дегтярьова Дар'я	
TYPES OF PRESENTATIONS IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A LAWYER	60
Сторожук Ольга	
ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ	63
Шемякіна Наталія	
ВИКОРИСТАННЯ МЕДІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ	66

ДОСЛІДНИЦЬКІ ДОРОБКИ НАУКОВОЇ МОЛОДІ

Єнкіна Людмила

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ
НІМЕЦЬКОЇ МОВИ 69

Бойко Анастасія

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННСВОЇ КУЛЬТУРИ
ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ 71

Лояніч Ірина

ВИКОРИСТАННЯ ІГОР ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 73

Мельник Ольга

МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ІНШОМОВНОЇ
МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ 76

Олексин Христина

ОСНОВНІ АСПЕКТИ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ПРАВООХОРОНЦІВ У НОВИХ УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ 78

Соболь Анна

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У СТУДЕНТІВ 80

Уварова Наталія

FREMDSPRACHENTRAINING ZUKÜNFTIGER
STRAFVERFOLGUNGS BEAMTER IN DER BRD 82

Фазан Юлія

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ 85

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Balanaieva Oksana Vasylivna,
Associate Professor of Foreign Languages
Department of Donetsk State University of
Internal Affairs, PhD in Philology, Associate
Professor

USING H5P PLATFORM IN TEACHING ENGLISH FUTURE POLICE OFFICERS

Modern education requires introduction of new pedagogical technologies. Among the primary tasks facing universities at the current stage is the involvement of a wide variety of technical means to increase the effectiveness of education. Innovative teaching technologies should be used in the process of training specialists in institutions of higher education. Studying a foreign language is an important component of various profiles students' professional training.

Innovative technologies are aimed at improving the quality of education, students' interest in learning. They make it possible to differentiate and individualize the training process. These technologies form internal motivation for active perception, assimilation and transfer of information. They contribute to the formation of communicative features of students, activate their mental activity.

The essence of interactive technologies is that studying occurs through the interaction of all participants of educational process. Formation of teaching aids is one of the main tasks facing the teacher. A successful solution to this issue in a certain way depends on the level of professional and pedagogical culture of the teacher, professional, scientific and technical training, as well as the ability to use information technologies in the process of teaching the discipline.

Modern technologies are distinguished by the fact that they do not reject traditional teaching methods. The choice of the most appropriate teaching technology in each specific case will depend on the goals, tasks,

requirements of education, as well as on the technical base and readiness of the participants of the educational process.

Course materials must be adapted to new tasks and forms of work in the e-teaching system. A certain range of information technologies intended for use in the educational process involves the use of universal software tools that allow expanding the possibilities of the educational environment and bringing the productive activity of students to a new level. The usual traditional methods will not work and will not be effective if they are simply automatically transferred to a new online training course. The course should be redesigned with extensive use of video and audio materials.

It is interesting to consider the use of the H5P platform for creating various interactive tasks in English in the discipline «Foreign language for professional purposes» on the topic «Crime classification» for cadets of specialty «Law» [1]. Pre-text tasks help to prepare cadets for the perception of new information in the educational text. For introducing new vocabulary an exercise may be used: listen to new words and read them made through H5P tool «Speak the Words» (*offence* [ə'fens], *punishable* ['pʌnɪʃəbəl], *alibi* ['ælibaɪ] etc.). The second task involves matching English and Ukrainian equivalents «Drag the Words» (*to cause bodily injuries – нанести тілесні ушкодження*, *forced entry – проникнення із застосуванням сили* etc.). Work on the text is carried out on the basis of the material placed in such exercises, as «Information Wall», «Cornell Notes». Post-text tasks are represented by the following exercises: to complete the sentences «Fill in the Blanks»; to select the words that mean the name of crimes «Mark the Words» (*murder, rape, assault, robbery, forgery, counterfeiting* etc.); to choose correct option from multiple choice «Column»; to find the answers «Guess the Answer», «Single Choice Set».

The use of innovative technologies helps to form abilities and skills of spoken language, as well as to teach the vocabulary and grammar, ensuring real interest and efficiency. The future of our education is based on innovative teaching technologies.

References:

1. H5P. Create Interactive content. URL: <https://h5p.org/content-types-and-applications>.

Баличева Анастасія Сергіївна,
вчитель школи І–ІІІ ступенів № 84
Печерського району, м. Київ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Вивчення іноземної мови в сучасному світі – це один з важливих складових моментів у житті сучасної, успішної людини. Знання іноземної мови не просто бажані, а й необхідні [1]. Нині з'являється все більше людей, які бажають знати іноземну мову, відповідно виникає потреба в якісному навчанні іноземної мови.

Сучасне інформаційне суспільство, в якому ми живемо, насамперед, характеризується основним елементом інформації та виключно швидким темпом розвитку засобів його обробки – інформаційно-комунікаційних технологій.

«Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це сукупність методів, засобів і прийомів, що використовуються для добору, опрацювання, зберігання, подання, передавання різноманітних даних і матеріалів, необхідних для підвищення ефективності різних видів діяльності. Помітні досягнення у галузі інформатики призвели до впровадження засобів обчислювальної техніки у різні сфери життя людини. На сьогоднішній день вже створено передумови для ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій й у системі освіти» [1].

Вчені вважають, що будь-який метод навчання збагачується за рахунок інтеграції в нього інформаційних технологій. Але якщо у процесі навчання інформатиці засоби інформаційно-комунікаційних технологій виступають і як об'єкт вивчення, так і як засіб навчання, то в процесі викладання іноземних мов є лише засобом навчання.

Відомо що під засобами інформаційно-комунікаційними технологіями слід розуміти програмні, програмно-апаратні, технічні засоби та пристрої, що функціонують на базі мікропроцесорної, обчислювальної техніки, а також сучасних засобів та систем трансляції інформації, інформаційного обміну, що забезпечують операції зі збору, продукування, накопичення, зберігання, обробки, передачі інформації та можливість доступу до інформаційних ресурсів локальних та глобальних комп'ютерних мереж [5]. Тому до найбільш часто використовуваних у навчальному процесі засобам інформаційно-комунікаційних технологій належать:

- електронні підручники та посібники, що демонструються за допомогою комп'ютера та мультимедійного проектора,
- електронні енциклопедії та довідники,
- тренажери та програми тестування,
- освітні ресурси Інтернету,
- відео- та аудіотехніка,
- науково-дослідні роботи та проекти [3].

Практичне використання інформаційно-комунікаційних технологій передбачає новий вид пізнавальної активності здобувача освіти, результатом якої є відкриття нових знань, розвиток пізнавальної самостійності, формування вмінь самостійно поповнювати знання, здійснювати пошук та орієнтуватися у потоці інформації. Збір інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє активізувати пізнавальну діяльність; забезпечити позитивну мотивацію навчання за допомогою інтерактивного діалогового гіпертексту; забезпечити високий рівень диференціації навчання; удосконалити контроль знань, умінь та навичок; раціонально організувати навчальний процес, підвищити ефективність занять; формувати навички дослідницької діяльності; забезпечити доступ до різних довідкових систем, електронним бібліотекам та інших інформаційних ресурсів. Використання комп'ютерних програм під час навчання іноземної мови дозволяє подавати навчальний матеріал наочніше і доступно, ніж в усній формі. Дуже важливо і те, що здобувач освіти може працювати на заняттях в індивідуальному режимі, вивчаючи новий матеріал в своєму темпі, повертаючись до незрозумілого, якщо це потрібно, або забігаючи наперед.

Основною метою навчання іноземних мов є формування та розвиток комунікативної культури здобувача, навчання практичному досвіду іноземною мовою. Опанувати ж комунікативну компетенцію англійською мовою, навіть не перебуваючи в країні мови, яка вивчається, справа дуже важка [2].

Оскільки здійснити цю мету найкраще допомагає використання інформаційних технологій у навчанні іноземної мови. Основними цілями застосування інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях англійської мови є:

- підвищення мотивації до вивчення мови;
- розвиток мовної компетенції;
- збільшення обсягу лінгвістичних знань;
- розширення знань про країну мови;

– розвиток здатності до самостійного вивчення англійської мови.

Тому комп'ютерні навчальні програми мають багато переваг перед традиційними методами навчання:

– вони дозволяють тренувати різні види мовної діяльності та поєднувати їх у різних комбінаціях;

– допомагають усвідомити мовні явища, сформувати лінгвістичні здібності,

- створювати комунікативні ситуації;

– автоматизувати мовні та мовні дії;

– забезпечують можливість обліку провідної репрезентативної системи, здійснення індивідуального підходу та інтенсифікацію самостійної роботи;

– комп'ютерне навчання несе у собі величезний мотиваційний потенціал.

Використання нових інформаційних технологій у викладанні англійської мови допомагає нам підібрати методичні засоби та прийоми, які дозволяють урізноманітнити форми роботи і зробити заняття цікавим і також запам'ятовується для здобувача освіти. Вони також дозволяють змінити організацію процесу навчання, сформувати у них системне мислення.

Оскільки у своїй роботі я часто використовую різноманітні електронні ресурси – мультимедійні програми, матеріали, знайдені в Інтернеті, інтерактивні випробування. Вони роблять заняття більш цікавими, вчать здобувача освіти користуватися різними новітніми технологіями. В Інтернеті можна знайти необхідну для проєктів інформацію: про музеї, пам'ятки, інформацію про різні країни, про навколишнє середовище, про різні свята й ін. Всі ці матеріали виступають у ролі «реального культурного носія» у процесі міжкультурної комунікації. При цьому мої дії, як вчителя англійської мови, полягають в тому, щоб адаптувати їх до цього навчального предмету, теми, яка вивчається, та мовному рівню здобувача освіти.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє перейти:

– від навчання як функції запам'ятовування до навчання як процесу розумового розвитку;

– від статичної моделі знань до динамічної системи розумових дій;

- від орієнтації здобувача освіти до диференційованих та індивідуальних програм навчання;
- від зовнішньої мотивації навчання до внутрішньої морально-вольової регуляції.

Положення про важливу, визначальну роль викладача в освітньому процесі є загальноновизнаним у всіх психолого-педагогічних науках [4].

Формування та вдосконалення іншомовної комунікативної компетентності відбувається у формуванні наступних складових:

- мовної компетенції (удосконалення комунікативних умінь в основних видах мовної діяльності: говоріння, аудіювання, читання та письма; вміння планувати свою мовленнєву та немовленнєву поведінку;
- дискурсивної компетенції (уміння будувати свій вислів відповідно до заданої ситуації спілкування);
- мовної компетенції (фонетика, лексика, граматики, розвиток навичок оперування мовними одиницями у комунікативних цілях);
- соціокультурної компетенції (знання про соціокультурну специфіку англomовних країн, формування вміння виділяти загальне та специфічне в культурі рідної країни та країни мови, що вивчається);
- компенсаторної компетенції (вміння виходити із становища за умов
- дефіциту мовних засобів при отриманні та передачі іншомовної інформації);
- навчально-пізнавальної компетенції (розвиток загальних та спеціальних навчальних умінь, що дозволяють удосконалювати навчальну діяльність з вивчення іноземної мови, задовольняти пізнавальні інтереси інших галузях знань).

Практика показує, що завдяки мультимедійному супроводу занять викладачу економить до 30% навчального часу. Заощаджуючи час, викладач може збільшити час для заняття, збагатити його новим змістом. При поясненні нового матеріалу на занятті викладач може використовувати ілюстрації, фотографії, фільми, відеоекскурсії, відеофрагменти, динамічні таблиці та схеми, інтерактивні моделі, проєктуючи їх на великий екран. При цьому суттєво змінюється технологія пояснення – викладач коментує інформацію, що з'являється на екрані, за потребою супроводжуючи її додатковими поясненнями та прикладами.

Можна з упевненістю сказати, що правильне використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні сприяє якісному становленню міжкультурної комунікативної компетенції в здобувачів освіти.

Список використаних джерел:

1. Жук О. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні економіки. *Інформаційні технології та Інтернет у навчальному процесі та наукових дослідженнях*. Київ, 2016. С. 251–252.

2. Коваленко О. Я. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформацій іншомовної освіти. *Інозем. мови в навч. закладах*. 2003. № 2. С. 20–24.

3. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-ге, випр. і перероб. Київ, 2002. 328 с.

4. Співак В. І. Психологічні особливості самоконтролю студентів у процесі засвоєння іноземної мови (на матеріалі англ. мови) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, 1997. 16 с.

5. URL: <https://naurok.com.ua/informaciyno-komunikaciyni-tehnologi-yak-odin-iz-efektivnih-zasobiv-formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-uchniv-330311.html>.

Богущий Вадим Миколайович,

доцент кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат філологічних наук, доцент

ПРАВИЛА І РЕАЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ АКАДЕМІЧНОМУ ПИСЬМІ

Розширення міжнародної наукової співпраці в основному сприймається як позитивна подія як для науковців, які хочуть поділитися результатами своїх досліджень, так і для країн, що розвиваються і прагнуть стати частиною «економіки знань». У результаті кількість дослідників у всьому світі значно зростає. ЮНЕСКО повідомляє про близько 7,8 мільйонів штатних дослідників

у 2013 році, що на 21% більше, ніж у 2007 році. Таким чином, спостерігалось відповідне збільшення опублікованих досліджень: 33100 активних наукових рецензованих англомовних журналів опублікували приблизно 3 мільйони статей у 2018 році [1]. Такий сценарій, звичайно, розширює можливості науковців, для яких англійська є другою мовою, брати участь у глобальному науковому діалозі. Але дотримання усталених традиційних умовностей академічної англійської мови може бути важким викликом для авторів. Дослідники-початківці, незалежно від того, чи є для них англійська мова рідною чи ні, виходять на незнайомий простір під час створення ними академічних текстів.

Глобалізація академічної співпраці створила висококонкурентну культуру досліджень, орієнтовану на оцінювання, у якій людей оцінюють за довжиною їхніх списків публікацій. Наявність наукових публікацій зрівнюється з «продуктивністю» і береться до уваги як орієнтовний показник цінності, коли у різних закладах людей призначають на посади, підвищують по службі, подовжують термін повноважень та преміюють як таких, що досягли успіху. Тому потреба у публікаціях завжди була і є актуальною, а в сучасному світі оприлюднення результатів своєї наукової діяльності має бути зроблене ще і в своєрідній формі англійської мови, яка вимагає як від англомовних авторів, так і від тих, для кого англійська не є рідною, набути спеціальних навичок грамотності. Оскільки навчальні курси англійської мови для дослідницьких і публікаційних цілей знаходяться в зародковому стані, багато авторів звертаються за порадою до посібників із наукового стилю. Те, що вони часто знаходять у них, це застереження дотримуватися принципів ясності, стислості та об'єктивності у своєму написанні, а також поради уникати демонстративного *this* – «це», екзистенційного *there* – «там» і займенників першої особи. Детальне вивчення цих особливостей у діахронічному корпусі дослідницьких статей свідчить про те, що ці поради не точно відображають поточну практику академічного письма.

За останні 50 років ми спостерігаємо значне збільшення використання вказівного займенника *this* – «це» та першої особи в наукових дослідженнях, хоча екзистенційне *there* – «там» зменшилося. Посібники, видається, частково мають рацію. Хоча вживання демонстративного *this* – «це» значно зросло, незважаючи на застереження рекомендацій по стилю, цей вказівний займенник здебільшого вживається у випадках із застосуванням

іменник / іменник, що відображає поради, надані в посібниках, щоб домогтися аби читачі могли виокремити передбачуваного референта. Значне зменшення використання екзистенціального *there* – «там» значною мірою відповідає рекомендаціям, наданим академічним авторам, хоча воно залишається важливим засобом представлення тем і зміцнення зв'язності тексту. Більше того, дедалі частіше почали позначати нумерацію та узагальнювати інформацію, особливо у складних наукових галузях, щоб запевнитись, що читачі приймуть для себе повідомлення автора. Звичні рекомендації зі стилю виявились менш задіяними у точному відображенні використання першої особи у написанні професійних досліджень. У різних галузях науки зараз значно частіше висловлюють доводи використовуючи активний стан дієслова, вживаючи всеосяжне *we* – «ми» для висвітлення своїх рішень і оцінки своєї роботи.

Ці авторські практики є риторичною реакцією на різкі зміни в академічному житті за останні роки, які вимагають більше публікацій, більшої співпраці та розширення охоплення нової аудиторії. Комерційне репозиціонування дисциплінарних знань означає, що певне дослідження часто читає більш різноманітна аудиторія, яка може практично використовувати його, і автори підлаштовуються, роблячи себе більш доступними, а свою роботу більш привабливою для читача.

Увага до таких деталей науково стилю письма позитивно відображається на підготовці випускних курсів та вдосконалення англійської мови для оприлюднення досліджень і публікацій. На цьому рівні просунутого академічного письма новачкам потрібні поради, що ґрунтуються на емпіричних дослідженнях того, що актуально відбувається, а не на застарілих відсиланнях до традицій. Хоча звичні рекомендації зі стилю та настанови щодо написання публікацій можуть бути корисними, для студентів важливіше ставитися до них скептично та вчитися на риторичних практиках висвітлених на сторінках наукових журналів зі своєї дисципліни. Викладачі відіграють тут важливу роль відвертаючи студентів від усталеної відповідності дискретним стилістичним правилам та прищеплюючи розуміння академічного дискурсу як узгодженого засобу досягнення практичних цілей. Рішення, до яких приходять автори, ефективні не тому, що вони відповідають існуючим правилам, а тому, що вони відповідають очікуванням читачів щодо того, що є для них знайомим, правдоподібним і переконливим. Дослідження наявного корпусу наукових публікацій може не лише допомогти

початківцям авторам-дослідникам, а й має вдосконалювати роботу викладачів англійської мови. Такий підхід заохочує нас бути критичними у своїй роботі та визначати функціональні пріоритети і розуміти, що намагається донести до читача автор, а не бездумно дотримуватися стилістичних приписів.

Список використаних джерел:

1. Johnson R., Watkinson A., Mabe M. The STM Report: An Overview of Scientific and Scholarly Publishing. Hague : International Association of Scientific, Technical and Medical Publishers. 5th ed. 2018. URL: https://www.stm-assoc.org/2018_10_04_STM_Report_2018.pdf (дата звернення: 03.05.2024).
2. Hyland K. Second Language Writing. Cambridge : Cambridge University Press. 2nd ed. 2019. URL: <https://www.cambridge.org/ua/universitypress/subjects/languages-linguistics/applied-linguistics-and-second-language> (дата звернення: 03.05.2024).
3. Hyland K., Jiang F. Academic Discourse and Global Publishing: Disciplinary Persuasion in Changing Times. London : Routledge. 2019. URL: <https://www.routledge.com/Academic-Discourse-and-Global-Publishing-Disciplinary-Persuasion-in-Changing> (дата звернення: 03.05.2024).

Бортун Каріна Олександрівна,

доцент кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат філологічних наук, доцент

ЛІНГВІСТИЧНІ ВЕКТОРИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТОНІКИ СУЧАСНОГО МОЛОДІЖНОГО ДИСКУРСУ

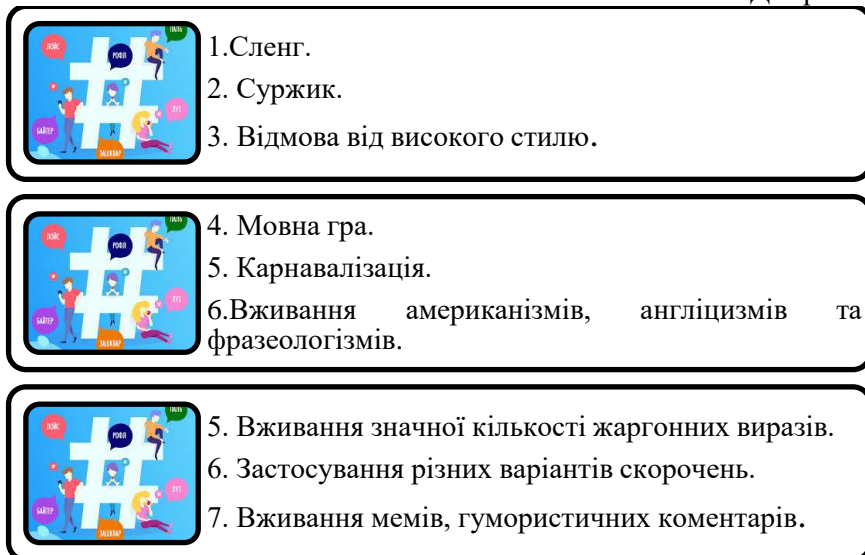
Дискурсивні студії сьогодні є одним із найактуальніших напрямів гуманітарних наук, зокрема й лінгвістики. Сучасний дискурс посідає чільне місце у лінгвістичній науці, зокрема, у лінгвопрагматиці. Мовець у цьому контексті може маніпулювати поверхневими структурами, словами, фразами, прагматичною інформацією з контексту, а також соціальними та культурними даними.

Ф. Бацевич аналізуючи дефініцію дискурсу наголошує на тому, що це тип комунікативної діяльності, явище, що є тривалим у часі процес, який вміщено у певній (значній іноді) кількості месенджерів; мовленнєвий потік, що має різні вияви (усну, писемну тощо), яка здійснена у межах одного чи кількох каналів комунікації, врегульована стратегіями, тактиками комунікантів, є важливим синтезом когнітивних, лінгвістичних і позамовних складників, які позначені окресленим переліком функціонування, залежних від тематичних рубрик [1, с. 42–43]. Значний інтерес у контексті сучасної лінгвістики викликає молодіжний дискурс, бо виступаючи культурним феноменом, його досліджують у межах розмовної мови з метою виявлення розвитку мови будь-якої країни загалом.

Вивчення лінгвістичної природи молоді дуже важливо, бо постає гарним джерелом наукового розуміння не лише особливостей та умов становлення середньої мовної особистості, а й про глобалізаційні процеси розвитку національної мови, її тренди щодо мовленнєвого ареалу молодих осіб, але можуть трансформуватися в лінгвістичними реаліями майбутнього. А. Усманова наголошує, що молодіжний дискурс є уособленням соціально-обумовленої організації системи сприйняття й обміну інформаційними потоками, здійснення константи комунікативної взаємодії осіб у соціальній взаємодії віком від 16 до 29 років [7, с. 79].

Варто наголосити, що основними векторами формування молодіжного дискурсу є такі (див. Діаграму 1):

Діаграма 1.

Говорячи про сленг, варто розуміти, що він постає особливим елементом молодіжного дискурсу, його специфічною підмовою. Молодіжний сленг – сукупність лінгвістичних засобів високої експресивної потужності що зазнає постійних змін, дифузій і трансформацій, що є активно вживаними у спілкуванні серед молоді, виступає засобом внутрішньогрупового спілкування.

Суржик є важливим елементом мовної поведінки сучасного молодіжного середовища, який характерний сумішшю лінгвістичних елементів української і російської мов, що містить інновації і адаптації лінгвістичного контексту у процес комунікації, є порушенням норм правопису [6, с. 7].

Мовна гра є вже невід’ємною частиною повсякденного спілкування серед сучасної молоді. Підтвердження цьому бачимо в численних текстах масмедіа, рекламних слоганах, назвах кінофільмів, блогах тощо. Наприклад, *backvocal-штатунята*, **(у)мовна політика**, **джу(нг)лія**.

У цьому контексті важливого значення набуває дефініція «вербальний (мовний) імідж». Вербальний імідж – це ментальне утворення з певним емоційним забарвленням, думка, яка сформована про особу з урахуванням її «лінгвістичної» продукції, залежно від того що та як вона говорить, яку архітекtonіку має її система самоідентифікації, який комунікативний шлейф уявлень і оцінок транслює, що презентує мовець під час спілкування.

Отже, лінгвістичні вектори формування архітекtonіки сучасного молодіжного дискурсу спрямовані на аналіз лінгвістичних і культурних факторів, що впливають на формування та розвиток сучасного молодіжного дискурсу. Вивчення лінгвістичних засобів і стилістичних прийомів, які характеризують мовленнєву практику молоді, а також вивчення їхнього впливу на архітекtonіку та зміст дискурсу.

Розуміння основних тенденцій і моделей вживання лінгвістичних засобів у молодіжному спілкуванні, враховуючи сучасні комунікаційні технології і культурні тенденції є перспективним питанням, що сприятиме кращому розумінню особливостей сучасної молодіжної мовної культури, а також виявленню її впливу на суспільні процеси та формування ідентичності молодого покоління.

Список використаних джерел:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 342 с.
2. Бортун К.О. Особливості реалізації словотвірних процесів студентського сленгу на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття й аксесуарів) *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 26. Т.1. 2022. С. 27 – 32. DOI <https://doi.org/10.32782/tps.2663-4880/2022.26.1.4>
3. Бортун К.О. Теоретико-поняттєва природа дефініції «сленг». *Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє*: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю. 20 квітня 2023 року, м. Черкаси. Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2023. С. 376–379.
4. Бортун К. О. Особливості вияву емоційно-експресивного забарвлення сленгових одиниць за на позначення предметів гардеробу (одягу, взуття та аксесуарів). *Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу* : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 13-14 квітня 2023 р.)/ за заг. ред. В. Нечипоренко. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2023. С. 728-730.
5. Булгакова А.О. Лінгвопрагматичні особливості гри слів у сучасному англomовному молодіжному дискурсі. *Перекладацькі інновації*: матеріали VIII Всеукраїнської науковопрактичної конференції, м. Суми, 15-16 березня 2018 р. / редкол.: С.О.Швачко, І.К. Кобякова, О.О.Жулавська та ін. Суми: СДУ, 2018. С. 120–122.
6. Селіванова О. Проблема форм міксації мов у соціолінгвістиці. *Мова і суспільство*. 2011. Вип. 2. С. 7–10.
7. Усманова А. А. Лінгвопрагматика у молодіжному дискурсі. Київ: Видав. центр ім. Каразіна, 2011. 230 с.

Василенко Олена Вікторівна,
професор кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ
кандидат педагогічних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗВО

Глобальні зміни в політичній, економічній, культурній та інших сферах життя суспільства істотно впливають на підготовку фахівців різних галузей. Наразі суспільство вимагає від молодого фахівця готовності до вирішення проблем теоретичної та практичної значущості, подальшого професійного та кар'єрного росту, конкурентоспроможності в мінливих умовах ринку праці. Сучасний етап розвитку вищої освіти характеризується кардинальною зміною соціокультурного й освітнього контексту вивчення іноземної мови (ІМ). Передусім, це зумовлюється зростаючими потребами у налагодженні міжкультурної комунікації та інтеграції усіх сфер діяльності суспільства. Це, відповідно, вимагає ретельного аналізу якісних характеристик педагогічного складу ЗВО, пошуку нових форм і шляхів підвищення професійної майстерності викладача вищої школи взагалі, і викладача іноземної мови зокрема. При тому, що іншомовна підготовка студентів у закладах вищої освіти спрямована на формування їх полікультурної професійної особистості, проблема вдосконалення професійної компетентності викладача, на жаль, залишається практично поза увагою.

У цілому, професійна компетентність викладача ІМ розглядається нами як єдність психологічної, теоретичної і практичної готовності та здатності до здійснення успішної педагогічної діяльності у навчанні ІМ. Компетентним педагогом є такий фахівець, який володіє ґрунтовними знаннями з певної дисципліни навчання у ЗВО, а також організовує ефективну педагогічну діяльність, спрямовану на отримання усвідомленого результату – професійне навчання та розвиток особистості студента.

Проте сьогодні очевидно, що володіння лише певною сумою знань недостатньо для компетентного відповідального професіонала, який навчає і готує майбутніх фахівців будь-якої галузі. Тому сучасні вчені-педагоги вважають, що висока професійна компетентність викладача – це синтез професіоналізму (спеціальна, методична,

психолого-педагогічна підготовка), творчості (творчість взаємовідносин, самого процесу навчання, оптимальне використання засобів, прийомів, методів навчання) та мистецтва (акторство і ораторство). Під професійною компетентністю викладача ЗВО також розуміють таку пошукову діяльність педагога, коли на основі бази знань, умінь, навичок та усвідомленого розуміння своєї ролі в суспільстві, безперервного самовдосконалення й саморозвитку особистості він забезпечує оптимальну організацію навчально-виховного процесу з метою формування творчої особистості [1].

Погляди вчених на професійну компетентність викладача ІМ різняться. Так, за Китайгородською Г., це поняття включає такий набір складових: методична компетентність; психолого-педагогічна компетентність; соціально-психологічна компетентність; лінгвосоціокультурна компетентність; педагогічна майстерність; професійна рефлексія [1]. На думку Ніколаєвої С., компетентність викладача ІМ утворена чотирма блоками компетенцій: 1) іншомовною комунікативною компетенцією, до складу якої входять мовна, мовленнєва та соціокультурна компетенції; 2) власне професійною компетенцією, що поєднує філологічну, психолого-педагогічну та методичну компетенції; 3) іншомовною професійно-комунікативною компетенцією, у якій синтезовані мовна професійно орієнтована компетенція, мовленнєва професійно орієнтована компетенція та соціокультурна професійно орієнтована компетенція; 4) загальною компетенцією, яка об'єднує інструментальну, міжособистісну та системну компетенції. [3]. Щодо професійної компетентності викладача ІМ, то на перше місце виходить практичне володіння іноземною мовою, яке передбачає такі вимоги, як: володіння правильною вимовою та інтонацією; володіння широким запасом слів та виразів; володіння нормами граматики. Водночас викладання такої дисципліни, як іноземна мова професійного спілкування у ЗВО, висуває до викладача додаткові вимоги, а саме – знання базових основ майбутньої спеціальності здобувачів вищої освіти, володіння відповідним запасом спеціальної професійної лексики та термінології.

Як зазначають Сологор І., Костенко В., професійна компетентність викладача іноземної мови – це єдність таких складових, як: ключова, базова та спеціальна компетентності. Під ключовими маються на увазі ті компетентності, які необхідні для будь-якої професійної діяльності. Базові компетентності відбивають специфіку певної професійної діяльності. Спеціальна компетентність,

з одного боку, відображає специфіку конкретної предметної чи надпредметної сфери професійної діяльності, з іншого боку, вона розглядається як реалізація ключових та базових компетентностей у галузі навчального предмета, конкретної галузі професійної діяльності, а саме комунікативної компетенції (професійно орієнтоване володіння іноземною мовою); лінгвістичної компетенції (що передбачає володіння знаннями основних теоретичних положень про мову як суспільне явище, її зв'язку з мисленням, культурою народу, співвідношення лінгвістичних та екстралінгвістичних факторів у розвитку та функціонуванні мови); лінгвокраїнознавчої компетенції (знання про культуру країни, її історію та сучасні проблеми розвитку, а також про життя, побут, популярні книги, пісні, фільми та вміння використовувати ці знання при відборі змісту навчання); загально педагогічної компетенції (знання вікових особливостей розвитку тих, хто навчається, закономірностей їх фізичного та психічного розвитку) [4].

Отже, можна підсумувати, що професійна компетентність викладача іноземної мови є інтегральною властивістю його особистості, яка виявляється в сукупності таких компетенцій як: професійна (дидактична, психологічна, методична), лінгвістична (філологічна), комунікативна, інформаційна, соціокультурна, проектна, рефлексивна. Наявність комплексу цих компетентностей забезпечує ефективність діяльності викладача ІМ та відповідає потребам сучасного суспільства [4].

Зазначимо, що великий вплив на ставлення студентів до дисципліни, яка вивчається, має їхнє відношення до викладача цієї дисципліни, головне завдання якого – залучити студента до навчального процесу. Отже, центральною фігурою у процесі навчання ІМ був і залишається викладач. Особистість викладача, його певні особистісні якості, система цінностей, небайдужість до результатів своєї професійної діяльності – все є важливим фактором навчання і підготовки студентів. Ефективність роботи викладача визначається вмінням створити доброзичливу атмосферу, що сприяє невимушеному спілкуванню під час навчання, а уважне вислуховування та врахування думки студентів підвищують мотивацію до навчання. До того ж, лише високоорганізована людина з організаційними здібностями може ефективно і послідовно виконувати завдання навчальних програм та керувати діяльністю студентів. Здатність викладача ЗВО логічно викладати великі об'єми інформації, чітко

формулювати думку допомагають студентам краще засвоювати матеріал. Креативність викладача, що проявляється у творчому процесі підготовки до заняття, артистизм та емоційне забарвлення викладання ІМ також відіграє важливу роль у навчанні і сприяють більшій ефективності засвоєння викладеного матеріалу. [2]

Отже, педагогічну компетентність викладача розглядають як єдність його теоретичної та практичної готовності до здійснення педагогічної діяльності для досягнення стратегічної мети професійно орієнтованої іншомовної підготовки – формування мовної професійної особистості студента. Професійна компетентність викладача іноземної мови, будучи інтегральною властивістю особистості, виявляється у сукупності таких компетенцій, як: професійна (дидактична, психологічна, методична), лінгвістична (філологічна), комунікативна, інформаційна, соціокультурна, проектна, рефлексивна. Наявність комплексу цих компетенцій, а також певних особистісних якостей викладача ІМ забезпечує ефективність професійної діяльності викладача іноземної мови та відповідає потребам сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Бондар Г., Павлюк В. Основи професійної компетентності вчителя іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип 48, том 1. С. 217-222.
2. Варянко Т., Іванченко Л. Вимоги до професійної майстерності викладача іноземної мови вищого технічного навчального закладу. URL.: http://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/ivanchenko_varianko.pdf.
3. Ніколаєва, С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов [навч. посіб.]. Київ : Ленвіт. 2008. 258 с.
4. Сологор І., Костенко В. Складові професійної компетентності викладача іноземної мови у немовному вищому навчальному закладі. *Science and Education a New Dimension*. 2015. III (34). Issue 69. С. 67-69.

Волік Олена Валеріївна,

старший викладач кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Інтерактивні методи – це методи при навчанні іноземної мови, що спрямовані на словесну і практичну взаємодію викладача та студентів, а також студентів між собою. В основі цього методу лежить принцип зворотного зв'язку, коли студент отримує відповіді, зауваження, поради від викладача або однокурсників стосовно його роботи на практичному занятті. Коли здобувачі взаємодіють між собою, викладач виступає координатором і пильнує, щоб учасники навчального процесу не виходили за рамки навчальних і етичних норм.

Ці методи у навчанні є одними з найбільш ефективних, оскільки активізують мисленнєві і комунікативні здібності здобувачів. Отримавши рекомендацію від викладача, можна відразу ж виправити помилку і закріпити в пам'яті та на практиці правильне виконання. Такі методи використовуються на етапі закріплення знань. Перед цим студенти вже повинні отримати хорошу лексичну базу, відповіді на запитання, які їх цікавлять, і виконати домашню роботу.

Важливими складовими інтерактивного навчання є наступні методи.

Відповіді на запитання і опитування думок студентів. Цей метод має формат полілогу або групової бесіди. Викладач ставить запитання, які стосуються розуміння і засвоєння матеріалу, а також особистого ставлення студентів до того чи іншого факту, події. Саме цій метод розвиває навички діалогічного та монологічного мовлення.

Аналіз іншомовних ситуацій. Викладач розповідає, пропонує прослухати аудіо запис або переглянути відео сюжет іноземною мовою студентам, який є прикладом майбутньої професійної ситуації. Студенти висловлюють свої думки, оцінюють поведінку і дії персонажів, наслідки. Далі студентам пропонують згадати схожі історії з особистого досвіду. Розповідь викладача також може бути незавершеною, і він пропонує аудиторії подумати фінальний розвиток подій.

Дискусії, дебати. Це чітко організовані процеси всебічного розгляду проблемного питання. Як правило, обирають пропонента і опонента. Перший пропонує свою позицію як відповідь на питання, другий намагається спростувати думку пропонента. Аудиторія ділиться на дві групи, які підтримують двох головних учасників, хоча кожен слухач може висловлювати свою точку зору. Головні учасники дискусії повинні чітко аргументувати свої думки, наводити реальні приклади і докази. Переможцем стає той, кому вдалося переконати більшу частину аудиторії, або чиї докази були найбільш ґрунтовними.

Мозковий штурм. Це тип опитування, який передбачає швидкі і короткі відповіді без роздумів. Учасники можуть пропонувати свої ідеї з приводу вирішення навчальної проблеми. На першому етапі всі відповіді записуються і приймаються викладачем. На другому – відбувається їхній аналіз і ранжування (можливо використовувати під час перевірки домашнього завдання).

Відпрацювання навичок. Робота в групах. Це два тісно взаємопов'язані методи, котрі допомагають студентам практикувати одночасно і необхідні профільні навички, і вміння працювати в команді. У такий спосіб можна відпрацьовувати комунікативні навички з іноземної мови та інші практичні завдання. Зазвичай група складається з 2-6 осіб. Кожній групі дається конкретне завдання і час на його виконання, у процесі вони можуть допомагати і підказувати одне одному. Потім студенти повинні продемонструвати результати своєї роботи аудиторії.

Ігрове перевтілення. У цьому методі студенти розігрують різні професійно спрямовані ситуації, грають ролі юристів, позивачів, відповідачів, консультантів, слідчих тощо. Це продуктивний метод використання різних моделей поведінки, ставлення, мислення, який допомагає студентам краще зрозуміти і відчувати на собі причини і наслідки певних подій.

Галдецька Ірина Григорівна,
професор кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ГРУПАХ З РІЗНИМ РІВНЕМ МОВЛЕННЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

Згідно з вимогами діючих програм з іноземних мов для немовних закладів вищої освіти (ЗВО), головною метою вивчення іноземної мови у ЗВО є розвиток у здобувачів професійної комунікативної компетенції. Протягом навчання здобувачі мають досягти рівня B2 з англійської мови, що передбачає їх здатність спілкуватися у професійній сфері.

Досвід викладання іноземної мови за професійним спрямуванням переконує, що одним із чинників, який ускладнює підготовку та проведення практичних занять у немовних ЗВО, є різний і, як правило, низький рівень мовленнєвої підготовки.

Слід зазначити, що навчання іноземної мови у немовному ЗВО має свої особливості та потребує ретельного перегляду багатьох факторів, одним з яких є досвід викладання іноземної мови у різнорівневих групах. Такий досвід доводить, що ефективність заняття передовсім зумовлюється вмінням викладача залучити всіх здобувачів до активної участі на занятті. Викладачеві треба майстерно поєднувати два завдання роботи: підтримувати пізнавальну активність сильніших студентів і доступно подавати матеріал слабшим, тобто диференціювати процес навчання.

При плануванні практичних занять для різнорівневої групи викладач повинен урахувати потенційні труднощі, які можуть виникнути. Деякі з проблем, що можуть належати до них і перешкоджати ефективному навчанню, включають:

- мінімальний потенціал навчання. Викладач, у свою чергу, спрямовує свої зусилля на досягнення середнього рівня знань. Це призводить до відчуття незацікавленості серед "сильних" здобувачів та до важкості у процесі навчання серед "слабких". В результаті, низький рівень мотивації у обох категорій здобувачів перешкоджає досягненню належного результату;

- недостатність навчального матеріалу виявляється у тому, що підручники, зазвичай, призначені для конкретного рівня мови і не

мають достатньої варіативності. Вони не містять додаткових вправ, які дозволили б викладачеві застосовувати диференційований підхід. У зв'язку з цим викладачеві доводиться самостійно адаптувати матеріали, щоб зробити їх більш придатними для відповідних рівнів навчання;

- недостатність аудиторних годин є проблемою у ЗВО. Суворі часові рамки не дозволяють здобувачам просуватися з вивченням матеріалу відповідно до їхніх індивідуальних можливостей. Отримання реальних результатів у груповій роботі з різним рівнем підготовки вимагає більше часу, ніж у групі з однаковим рівнем;

- викладання іноземної мови професійного спрямування може викликати ряд складнощів. Викладач може відчувати себе не підготовленим для виявлення та коригування фахових помилок, що допускають здобувачі. Часто викладач не має спеціалізованого фахового досвіду в області, якою займається. Крім того, можуть виникати лінгвістичні, методологічні та дидактичні труднощі, пов'язані з особливостями перекладу текстів, що містять специфічну термінологію, яка не завжди зрозуміла викладачу;

- проблема оцінювання. Система, що існує, оцінює мовленнєві компетенції, але не дає змоги оцінити прогрес здобувача (проте саме він відображає інтенсивність роботи, сумлінність), отже, не заохочує інтенсивної роботи над подоланням недоліків у мовній підготовці.

Враховуючи ці труднощі, викладач може і повинен застосовувати спеціальні стратегії управління різнорівневою групою для максимального потенціалу навчання кожного.

Можливі шляхи подолання цих проблем:

1) налаштування (адаптація та модифікація) Різнорівневе навчання вимагає ґрунтовної підготовки викладача. Він має добре знати індивідуальні особливості здобувачів, уміло розподілити їх по групах, чітко продумувати власну педагогічну діяльність на занятті (зміст і структуру кожного заняття, систему контролю і перевірки результатів роботи;

2) групування студентів. Робота в мікрогрупах (чисельністю 4–5 здобувачів одного чи різних рівнів), в парах, індивідуально на декількох рівнях засвоєння у межах однієї групи;

3) диференціювання цілей, вимог, методів контролю та критеріїв оцінки. У практиці диференційованого викладання

надзвичайно важливим є вміння педагога застосувати поточне оцінювання студентів з урахуванням неоднакового вихідного рівня академічних знань;

4) дозування допомоги вчителя. Викладач має здійснювати допомогу різної міри, вміло використовувати засоби заохочення. Особливо важливою в процесі навчання студентів з початковою мовною підготовкою є психологічна підтримка викладача;

5) відбір різних за складністю завдань. Викладач має розробляти та застосовувати різнорівневі вправи для середніх, слабких і сильних здобувачів.

Різнорівневий підхід реалізує принцип внутрішньої диференціації навчання, однак головними його недоліками є те, що планування заняття вимагає багато часу та зусиль зі сторони викладача; ускладнюється процес забезпечення студентів матеріалами відповідного рівня; декілька груп студентів різних рівнів працюють одночасно та незалежно одна від одної з різними матеріалами, що ускладнює, а інколи робить неможливою повноцінну участь викладача на занятті.

Список використаних джерел:

1. Лаптінова Ю. Процес навчання англійської мови у групах з різним рівнем мовленнєвої підготовки. *Людинознавчі студії : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2017. Вип. 37. Педагогіка. С. 79 – 88

2. Колісник В.Ю. Методичні вказівки із застосування особистісно орієнтованого навчання іноземної мови за професійним спрямуванням на основі технології різнорівневого підходу. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. 32 с

3. Горіна О., Сікорський П. Сутність та принципи диференційованого підходу в навчанні студентів. *Вища школа*. 2007. № 5. С. 55–63

4. Побережна Н. Формування іншомовної комунікативної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей. *Людинознавчі студії : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2014. Вип. 29. Частина 3. Педагогіка. С. 148–158

Гарбузюк Оксана Владиславівна,
здобувач вищої освіти магістра ННІЗДН
Національної академії внутрішніх справ

ДЖЕРЕЛА LEX MERCATORIA (ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВОГО ПРАВА)

У юриспруденції під джерелами права маються на увазі ті форми, в яких містяться, існують правові норми. Норми *lex mercatoria* не є винятком і також мають форми свого існування, однак їм властива певна специфіка, зумовлена неофіційною, недержавною сутністю самого *lex mercatoria*.

Річ, насамперед, у тім, що у випадку *lex mercatoria* його джерелами є лише ті форми, що визнаються як джерела безпосередніми учасниками міжнародної торгівлі. При цьому учасники міжнародної торгівлі керуються не стільки схоластичними постулатами теорії права, скільки практичними міркуваннями зручності і доцільності, що залежать тільки від конкретних потреб світового товарно-господарського обороту.

З погляду юридичної науки, якщо виходити з юридичної природи джерел *lex mercatoria*, варто визнати комплексний і полісистемний характер цього права, оскільки в коло джерел *lex mercatoria* можуть входити як норми міжнародного, так і національного права.

Усі джерела *lex mercatoria* можна умовно розділити на основні і допоміжні. При цьому важливо відзначити, що в умовах сьогодення не існує вичерпного переліку джерел *lex mercatoria*. Різні автори по різному оцінюють і значимість того чи іншого джерела *lex mercatoria*.

До числа основних джерел *lex mercatoria* в юридичній літературі найчастіше відносять:

1. міжнародні торговельні звичаї та узвичаєння (*usages*);
2. норми міжнародного публічного права;
3. загальні принципи права, визнані всіма чи більшістю країн, які беруть активну участь у міжнародній торгівлі;
4. типові (модельні) закони, розроблювальні на міжнародному рівні як модель для національних нормативних актів з певного питання;
5. рішення міжнародних комерційних арбітражів;

6. типові проформи і контракти.

Допоміжними джерелами *lex mercatoria*, що мають менше значення в порівнянні з основними джерелами, є такі:

1. ділова практика;
2. кодекси поведінки;
3. рекомендаційні документи міжнародних організацій;
4. доктрина і праці видатних юристів;
5. “саморегульовані контракти” (*contrats sans loi*).

Міжнародний торговельний звичай вважається одним з найважливіших джерел *lex mercatoria*. Історично – це його перше джерело, що виникло разом із самою торгівлею.

Під міжнародним торговельним звичаєм розуміють єдине, постійно дотримуване і широко відоме правило поведінки в області міжнародної торгівлі, за яким учасниками торгівлі визнається юридично обов'язковий характер.

Наприклад у праві Франції терміни “*coutume*” і “*usage*” стосовно торгових відносин нерідко є взаємозамінними. У праві США й Англії існує аналогічна ситуація, оскільки поняття “*custom*” і “*usage*” також часто змішують, не бачачи в них принципової різниці.

Як відомо, велику роль у кодифікації існуючих звичаїв міжнародної торгівлі грають головним чином торговельні палати, що приймають спеціальні збірники, комітети бірж, що складають біржові правила, а також робочі комісії Комітету сприяння зовнішній торгівлі й інші організації, що діють у рамках ООН.

Особливо слід відзначити роль Міжнародної Торговельної Палати (МТП), що веде роботу, спрямовану на узагальнення й уточнення звичаєвих норм, які формуються в міжнародній торговій практиці.

Іншими важливими документами, що кодифікують торговельні звичаї, є, у першу чергу, такі, як: Міжнародні правила по уніфікованому тлумаченню торгових термінів (ІНКОТЕРМС) у редакції 2000 року, уніфіковані звичаї і правила для документарних акредитивів у редакції 1993 року (документ МТП № 500), уніфіковані правила по інкасо в редакції 1995 року та інші публікації МТП.

Другим по значимості джерелом *lex mercatoria* можуть вважатися норми міжнародного публічного права. Це головним чином міжнародні звичаєво-правові і конвенційні норми в тій частині, в якій вони можуть бути застосовані до міжнародних торгових і комерційних відносин за участю фізичних і юридичних осіб.

Особливе місце серед них займають основні принципи міжнародного публічного права, які існують у формі звичаю; принципи міжнародного економічного права; Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року, у якій знайшли втілення принципи, застосовні не тільки до міждержавних відносин, але і до відносин, суб'єктами яких можуть виступати фізичні і юридичні особи; цілий ряд конвенцій в області міжнародних контрактних, транспортних і фінансових зобов'язань; а також конвенції, що стосуються питань зовнішньоторговельного арбітражу і виконання його рішень.

Центральне місце в системі міжнародних конвенцій, котрі мають вагоме значення для *lex mercatoria*, посідає Віденська конвенція ООН 1980 року. про договори міжнародної купівлі-продажу товарів, яка набула чинності 1 січня 1988 року, число учасників якої перевищує 30 держав, включаючи Україну. Дана конвенція явилася спробою об'єднати підходи романо-германської (континентальної) і англосаксонської правових систем.

Необхідно зазначити, що для *lex mercatoria* найбільшу цінність як джерело представляють ті міжнародні конвенції, котрі мають своїм предметом регулювання комерційних відносин приватного характеру, сприяють гармонізації цивільного законодавства різних держав і мають широке коло учасників, котрі репрезентують різні географічні регіони і юридичні традиції. Такого роду конвенції, як, наприклад, Віденська конвенція ООН 1980 року, можуть не тільки кодифікувати існуючі торговельні звичаї, але також створювати норми, які згодом можуть перетворитися на нові звичаї міжнародної торгівлі, широко використовувані учасниками світового торгового обороту.

Віденська конвенція 1980 року стала свого роду ядром, навколо якого йде робота по створенню нових конвенцій, що регулюють окремі аспекти міжнародної торгівлі. Так, наприклад, до неї примикають: Гаазька конвенція 1986 року про право, яке застосовується до договорів міжнародної купівлі-продажу товарів, Конвенція 1988 року про міжнародний факторинг і міжнародний фінансовий лізинг, Женевська конвенція 1983 року про представництво при міжнародній купівлі-продажу товарів і Віденський протокол 1980 року. про зміну конвенції про позовну давність в міжнародній купівлі-продажу товарів.

З огляду на той факт, що міжнародне право поступово втрачає свою суто публічну природу, транснаціональне торгове право з

плином часу може трансформуватися у приватноправову підсистему міжнародного права.

У зв'язку з розвитком інформаційних технологій і всесвітньої комп'ютерної мережі (Інтернету) транснаціональне торгове право пропонується як концептуальна модель для регулювання електронної торгівлі і укладення контрактів у кіберпросторі.

В Європі відбувається поступове формування регіонального *lex mercatoria* у вигляді *jus commune europe*, яке надалі може стати моделлю розвитку універсального *lex mercatoria*. Саме європейське *lex mercatoria* може стати нормативною основою створення в майбутньому загальноєвропейського цивільного кодексу.

Транснаціональне торгове право (*lex mercatoria*) відіграє важливу роль в процесі уніфікації та гармонізації таких сфер права міжнародної торгівлі, як: міжнародні договори купівлі-продажу товарів, міжнародні транспортні зобов'язання, міжнародні фінансові зобов'язання та міжнародний захист іноземних інвестицій. У зв'язку з чим, можемо говорити про поступове формування в рамках транснаціонального торгового права своєрідних "галузей", наприклад таких, як транснаціональне договірне право, транснаціональне транспортне право, одним із прообразів якого було середньовічне *lex maritima*, а також транснаціональне банківське право.

Подальша доля *lex mercatoria* не є заздалегідь визначеною, і значною мірою залежить від здатності міжнародного приватного права подолати свій нинішній кризовий стан, скориставшись, серед іншого, тим досвідом, який було накопичено в рамках *lex mercatoria*.

Гінська Тетяна Петрівна,

викладач кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Сучасні умови щодо викладання та вивчення іноземних мов професійного спрямування у вищих навчальних закладах потребують особливої уваги. З тими викликами, з якими зіштовхується наша країна та увесь сучасний світ, необхідність вивчення іноземних мов підвищується з кожним днем. Процеси інтеграції, відкритість

громадськості до мультикультурних змін та стрімкий розвиток сучасних цифрових технологій впливають на розвиток системи вищої освіти. Посилення вимог до вивчення іноземних мов створює нові виклики щодо трансформації способів їх викладання.

Невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх правоохоронців є вивчення іноземної мови, яка є важливою частиною їх ефективної роботи. Вивчення іноземної мови достатньо складне завдання, яке потребує значних зусиль, але є запорукою вдалої майбутньої кар'єри правоохоронців. Раціональне та вмотивоване використання сучасних технологій на заняттях з іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача та здобувача.

Мовна підготовка здобувачів у закладах вищої освіти визначається не лише як складне, але й як надзвичайно багатогранне завдання, що охоплює вдосконалення вимови, розвиток навичок у письмовому та усному мовленні, а також володіння міжкультурною комунікацією.

При вивченні іноземних мов існують різні підходи, які дозволяють здійснити процес навчання більш інтерактивним та ефективним. Застосування таких підходів полягають у наступних принципах:

1. сучасні технології для вивчення мови, використання різноманітних технологій, таких як комп'ютерні програми, мультимедійні засоби віртуальна реальність тощо, можуть значно полегшити і покращити процес вивчення;

2. комунікативні навички, підхід зосереджений на набутті таких навичок як говоріння, читання та письмо. Використання матеріалів, які відображають реальні ситуації та проблеми, що можуть зустрітись в реальному житті;

4. врахування індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти, що дозволяє здобувачам працювати з матеріалами в своєму власному темпі та рівні;

5. інтерактивність, спрямована на підвищення рівня інтерактивності між викладачем та здобувачем, а також між самими здобувачами. Групові вправи та інтерактивні методи у процесі навчання сприяють більш ефективному засвоєнню матеріалу.

Викладання іноземної мови професійного спрямування в сучасному світі стає все більш динамічним та вимагає від викладачів нових підходів до вивчення та навчання. Особливо важливо поєднання традиційних методів з сучасними інноваціями для

забезпечення ефективності навчального процесу та зацікавленості здобувачів вищої освіти у вивченні мови.

Вивчення іноземної мови має бути не самоціллю, а засобом досягнення мети підвищення рівня своєї кваліфікації та ерудиції в майбутній професійній діяльності.

Компетентнісні, міжкультурні, діяльнісні та комунікативно-креативний підходи зараз визнаються найпрогресивнішими у процесі навчання іноземної мови. Інновації у викладанні іноземної мови спрямовані на переосмислення організації навчання, глобальні зміни у технологіях викладання іноземної мови, формування нової концепції освіти, а саме використання компетентнісного підходу та формування у здобувачів самоосвітнього потенціалу.

Отже, важливим для формування іншомовної компетентності майбутніх правоохоронців є сприятлива позитивна атмосфера під час навчальних занять у процесі взаємодії між всіма представниками навчального процесу. Викладачу слід звертати увагу на психоемоційний стан здобувачів вищої освіти, проявляти гнучкість у встановленні термінів виконання завдань, намагатися залучати до обговорення запропонованих ситуацій усіх учасників. Загальні тенденції сучасної освіти вимагають від системи викладання іноземної мови ефективних рішень.

Список використаних джерел:

1. Гнатик К.Б., Фодор К.Й. Features of the application of modern approaches in learning foreign languages. [Особливості застосування сучасних підходів у вивченні іноземних мов]. *Теорія і методика професійної освіти. Інноваційна педагогіка*. Випуск 59. 2023. С.113-116.

2. Мудрик Д. Викладання іноземної мови (англійської) на механічних спеціальностях: проблеми та перспективи. *Studia methodologica*, ISSN 2307-1222, No. 57. 2024. С. 326-335.

Zubenko Viktoriia,
Senior Lecturer of the Legal Linguistics
Department of the National Academy
of Internal Affairs

THE IMPLEMENTATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES AS A MEANS OF EDUCATION

Modern digital technologies shape our worldview, fostering the spread of gadgets and enabling rapid digital information exchange. The surge in information, especially in professional domains, raises concerns about the potential obsolescence of students' acquired knowledge and skills due to swift technological advancements. This is particularly pertinent to disciplines closely tied to digital technologies in professional settings. This work explores the drawbacks of traditional education and underscores the significance of integrating technology into the educational framework. The perception that education is dwindling due to internet-accessible knowledge and the disparity between modern technologies has led to the flourishing of online courses and a decline in university attendance.

However, we argue that this decline is temporary as traditional education goes beyond imparting knowledge; it provides opportunities and a unique environment. With the rapid digital technologies of the world, education not only gains new possibilities but also assumes new responsibilities. Universities must undergo fundamental changes by incorporating technological advancements into their structure to stay abreast of global developments. Additionally, they must educate students on the latest tools and technologies, ensuring that individuals attending university remain connected to the realities and demands of modern life.

The gradual integration of technologies over time will lead to the complete automation of the education sector, creating more free time and space for both teachers and students, fostering the exchange of knowledge and experience.

Let's explore the advantages of combining education and technology. Digital tools allow a focus on the practical application of knowledge and skills rather than being limited to theory. They make learning more engaging through various multimedia materials and interactive tasks. Instead of traditional lectures, many universities and colleges offer online courses that can be accessed from anywhere at any time. This provides students with the opportunity to learn at their own pace

and review materials as needed. The use of virtual reality helps immerse individuals in diverse situations, beneficial for the practical application of knowledge and skills.

Utilizing social networks as a valuable tool enhances learning effectiveness and provides extra support. Groups within these platforms can focus on specific subjects, fostering knowledge-sharing among students. Instructors can also leverage social networks to share supplementary information, assignments, and materials, thereby enhancing accessibility and engagement in learning for students.

Modern educational institutions increasingly implement e-learning as an effective means of knowledge dissemination, realized on various distance education platforms (Learning Space, WebTycho of the University of Maryland, USA, platforms like "Prometheus," "Avanta," Joomla, Moodle, etc.) [4]. Currently, there is a constant competition among several Learning Management Systems (LMS) for increasing market presence in distance education. Moodle is one of the largest open-source LMS, and as of August 2016, it boasts a user base of approximately 90 million individuals [3].

The Learning Management System (LMS) has replaced traditional classrooms in university buildings, serving as a versatile cloud platform for online learning and a central hub for student interaction. It stores lecture recordings, assignments, discussions, and grades, with most young students considering LMS access as crucial as having a social media profile. This platform benefits both students and educators by revolutionizing the class preparation process. It shifts from being dull, complex, and time-consuming to becoming engaging, straightforward, and rapid. The positive transformation includes a user-friendly interface, a diverse set of tools, easy management, stable and flexible video conferences, effortless schedule creation, multi-level user grouping, and more. Additionally, teachers can join a community, accessing educational materials from leading methodologists, educators, and technologists.

Moodle platform enhances educational processes by providing extra possibilities for implementing distance and blended learning. It allows the free distribution and customization of the software product. Moodle's Learning Management System (LMS) not only delivers educational content but also facilitates the creation of learning trajectories for disciplines. It promotes feedback through interactive dialogues such as "student-content," "student-teacher," "student-student," ensuring a step by-step knowledge assessment, among other features. [1, p. 140].

This teaching method expands the possibilities of interaction between the teacher and the student in a virtual environment, promoting independent student work through the use of various internet databases and personalized learning settings. It also contributes to the increased access to mobile devices for implementing blended learning. The technical capabilities of the Moodle learning system allow for its effective use in student education. Diverse presentation formats and easy access to materials for students, along with flexible course management options, make Moodle a convenient tool for implementing blended learning. [1, p. 147].

Modern digital technologies have the potential to improve the availability of educational resources for individuals with special needs, offering them the chance to learn in a setting tailored to their comfort.

Traditional education possesses inherent merits that digitalization cannot entirely replace. In traditional education, students interact personally with instructors and peers, fostering real-time discussions and creating an environment conducive to collaboration. This format promotes project-based collaboration, cultivating teamwork skills crucial for future careers. Group brainstorming proves effective in generating and swiftly implementing ideas. [2, p. 220].

Traditional education plays a role in developing critical thinking skills, enabling students to analyze, evaluate, and draw conclusions from information. It nurtures creative thinking and expression. To sum up, the education system utilizing digital technologies aims for maximum effectiveness and user-friendly experiences. However, certain fields find mastery challenging without traditional learning methods. Traditional education offers a structured, interactive learning experience, including personal interactions with instructors and peers, access to laboratories, and practical learning opportunities. Thus, we envision the future of education as a fusion of traditional and innovative learning approaches.

References:

1. Petrenko S. V. Optimization and analysis of the results of using LMS moodle in the mixed learning system in university, *ITLT*, vol. 61, no. 5, pp. 140-150, Oct. 2017.

2. Сергіна С. В. Технологізація традиційної освіти як вимога сьогодення. *The VIII International Scientific and Practical Conference 'Information technologies and automation of learning in modern conditions'*, February 26-28, 2024, Munich, Germany. 346 p. PP. 218-221.

3. The top 20 most popular LMS software. URL: <http://www.capterra.com/learning-management-system-software/#infographic>

4. Триус Ю. В., Герасименко І. В., та Франчук В. М., Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: методичний посібник Черкаси, Україна, 2012.

Козубенко Ірина Володимирівна,

старший викладач кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

На сучасному етапі свого розвитку наше суспільство інтегрує до Спільноти європейських країн з розвиненою економікою та державними інститутами, які мають досить розвинену демократичну політичну систему, має необхідність змінювати систему правоохоронних органів. Тому що перед органами Національної поліції України постає завдання щодо надання послуг у сфері: охорони прав та свобод громадянина; протидії злочинності; забезпечення безпеки та публічного порядку; охорони інтересів суспільства та держави; надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з певних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. У зв'язку з процесом інтеграції нашої держави до Спільноти європейських країн зростає необхідність до посиленого вивчення іноземних мов.

Головним завданням вивчення іноземної мови є формування та розвиток усної та комунікативної компетенції майбутнього фахівця, тобто здатності та готовності до міжособистісного, міжкультурного та професійного спілкування з представниками інших культур. Звідси випливає, що говоріння як вид мовленнєвої діяльності є одним із основних напрямків навчання іноземної мови в навчальних закладах.

Для співробітника Національної поліції України, перед яким стоїть найголовніше завдання у світі: служити та захищати людей, знання іноземних мов є невід'ємною частиною виконання посадових

обов'язків. Зрештою, відомі також випадки, коли співробітникам поліції під час виконання своїх професійних завдань та обов'язків доводиться спілкуватися з носіями іноземної мови [2].

Використання іноземної мови правоохоронцями при розкритті злочину в рамках розслідування є важливим, коли справу можна розкрити за кілька хвилин, а можливість швидко отримати необхідну інформацію від потерпілого чи свідка є ключовою для швидкого розкриття злочину. Ще одним важливим напрямком використання іноземних мов у професійній діяльності правоохоронців є участь українських поліцейських у миротворчих операціях під егідою ООН чи інших міжнародних організацій [1].

Розвинуті на теперішній час соціальні мережі дозволяють здійснювати тривалі асинхронні контакти, які можуть бути використані вже на початковому етапі використання Інтернету для того, щоб зацікавити у спілкуванні тих, хто навчається [3]. Процес навчання передбачає використання навчального матеріалу країнознавчого та культурологічного характеру та таких форм роботи, як презентація віртуальних подорожей до іноземних країн, написання путівників та створення порадників зі спілкування як для власної країни, так і країни, мова якої вивчається, аналіз конкретних прикладів непорозуміння або конфлікту культур.

Величезний методичний потенціал мають рольові ігри, розроблені з використанням автентичних матеріалів і спрямовані на розвиток навичок міжособистісного спілкування з урахуванням культурних особливостей рольових комунікантів. Розвиток комунікативних навичок, креативність, здатність розуміти підтекст і культурний контекст, емпатійні якості, вміння розрізнити схожі та відмінні риси культур, знаходити шляхи подолання відмінностей – це якості справжнього комуніканта та медіатора. Ці якості можуть бути розвинені за допомогою таких форм роботи, як аналіз текстових, фото- чи відеоматеріалів міжкультурного змісту, написання уявних діалогів з представниками інших культур (на основі візуальності), ведення дискусій, дебатів, рольові ігри, метод кейсів тощо [1].

Читання літератури в оригіналі є одним із найефективніших способів візуального запам'ятовування слів, розпізнавання їх правильного написання та самостійного читання.

Говоріння – це найважливіший елемент вивчення іноземної мови, бо кінцева ціль кожної людини, яка вивчає ту чи іншу мову, - це навчитися на ній спілкуватися. Спілкування з корінним носієм мови

допоможе зрозуміти мовні особливості та подолати бар'єр у спілкуванні і сприйнятті іноземної мови, що вивчається.

Основною проблемою є пошук і розробка системи організації навчально-виховного процесу на основі індивідуалізації механізмів розвитку особистості. Такий підхід дозволить майбутнім правоохоронцям краще зануритися в обставини виконання ситуаційного завдання, пов'язаного з необхідністю розуміння іноземної мови та оволодіння комунікативними навичками, що в свою чергу наблизить процес навчання до реальних умов роботи поліцейського.

З цього випливає, що сучасна система освіти надто мало уваги приділяє поєднанню традиційних та інформаційних форм навчання. Тому вважаємо, що для підвищення якості іншомовної підготовки майбутніх правоохоронців шляхом використання інформаційних технологій необхідно враховувати психолого-педагогічні та методичні особливості [1].

Можна наголосити на тому, що ефективно викликає бажання вивчати іноземну мову у майбутнього поліцейського: безпосереднє впровадження нових методів з використанням інноваційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Bondarenko V., Danylchenko V., Khudiakova N., Krynets O. Methodological approaches to professional training of future patrol officers. *Pedagogical Innovations: Ideas, Realities, Perspectives*. 2019. No. 2. P. 80–88. DOI: <https://doi.org/10.32405/2413-4139-2019-2-80-88>.
2. Козубенко І.В. Комунікативна складова професійної діяльності поліцейського. *Юридична психологія*. 2022. № 2 (31). С. 122-129. DOI: <https://doi.org/10.33270/03223102.122>.
3. Kozubenko I.V. Features of the use of interactive teaching methods in the study of English. *Молодий вчений*. 2022. № 4 (104). С. 5-10. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-4-104-2>.

Короткова Юлія Михайлівна,
професор кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ,
доктор педагогічних наук, професор

УДОСКОНАЛЕННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ СИСТЕМИ МВС

Мовна підготовка розглядається як одна з підсистем професійної підготовки фахівців, яка водночас володіє відносною самостійністю і відрізняється складною організацією. Однією з найважливіших функцій мови є ідентифікаційна, що забезпечує вираження етнонаціональної належності особи. Її значущість для консолідації і навіть існування певного людського суспільства неможливо переоцінити, адже в забезпеченні збереження етносоціальної пам'яті мовний код поступається лише генетичному [2, с. 26]. Саме тому особливої значущості якісна мовна підготовка набуває під час воєнних подій, коли державний суверенітет країни, на яку здійснюється напад, може бути порушено. У цей час, як ніколи, посилюється необхідність вивчення й удосконалення рівня володіння державною мовою, пошук нових методів і форм її засвоєння. Після повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію нашої країни знання державної мови перейшло з рівня вимог закону на рівень усвідомлення кожним громадянином важливої безпекової та державотворчої функції української мови. Особливо важливою є необхідність покращення мовної підготовки майбутніх працівників правоохоронної галузі, які під час виконання професійних обов'язків мають демонструвати громадянам України вільне володіння державною мовою.

Цілком погоджуємось з Р. Євсовичем, який зазначав, що засвоєння гуманітарних знань позначається на появі патріотизму, моральності, відчуття краси і добра, співпереживання, емпатії [1, с. 164]. Утім останнім часом намітилась тенденція до зменшення частки гуманітарних дисциплін у системі професійної освіти. Неодноразово висловлювалася думка про необхідність максимального скорочення дисциплін «загального розвитку» на користь спеціалізованого фахового навчання. Такий підхід, безперечно, має право на життя, особливо якщо йдеться про технічні вищі [3, с. 142]. Однак для поліцейської освіти подібне рішення вважаємо

неправильним, оскільки формування майбутнього правоохоронця потребує не лише оволодіння суто спеціальними знаннями, але й розвитку комплексу особистих якостей, без яких неможливе виконання його професійних обов'язків – відповідальності, раціональності, об'єктивності, послідовності, тактовності, готовності до ефективної комунікації.

З огляду на вищезазначене, невиправданим вважаємо скорочення курсу «Українська мова професійного спрямування». Так, для курсантів, які навчаються за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», кількість годин на вивчення мови була зменшена з 60 до 40. При цьому, якщо раніше курсанти вивчали українську мову протягом усього першого року навчання, то тепер курс уміщено лише в один семестр. Таким чином, державна мова засвоюється лише протягом першого семестру і більше жодних мовних дисциплін не передбачено. Зважаючи на роль мови у формуванні національної самосвідомості, а відтак і зміцненні національної безпеки держави, вважаємо помилковим рішення про зменшення навчального часу на засвоєння державної мови.

Часті повітряні тривоги так само не сприяють якості мовної підготовки, оскільки через них може зменшуватись тривалість навчального заняття, а відповідно і його ефективність. У зв'язку з цим вважаємо необхідним: а) скорочення у навчальних робочих програмах дисципліни «Українська мова професійного спрямування» частки теоретичного матеріалу на користь виконання практичних вправ і завдань різного характеру, як традиційних, так й інтерактивних; б) обов'язкове дотримання принципу професійно орієнтованого навчання мови; в) надання переваги комунікативному підходу вивчення мови.

Розуміючи той факт, що суттєво збільшити кількість навчальних годин на засвоєння державної мови не виявляється можливим, вважаємо, що вкрай необхідною є співпраця викладачів усіх навчальних дисциплін, які під час викладання мають турбуватись не лише про засвоєння здобувачами необхідних предметних знань, умінь і навичок, а й піклуватись про чистоту їх мови, заохочувати до її збагачення.

Таким чином, роль мовної підготовки в освіті майбутніх поліцейських важко переоцінити, особливо під час воєнних подій і постійної загрози з боку сусідньої держави. У таких умовах навчальні плани і програми підготовки поліцейських мають бути допрацьовані в

бік посилення зазначеної складової шляхом збільшення кількості навчальних годин, відведених на засвоєння відповідних дисциплін, шляхом перегляду й оновлення їхнього змісту, методів і форм навчання та викладання, а також шляхом скоординованої роботи в цьому напрямку всього науково-педагогічного складу.

Список використаних джерел:

1. Євсович Р. В. Гуманізація та гуманітаризація вищої освіти України кінця ХХ – початку ХХІ століть (1985–2012 рр.) : дис...канд. пед. наук 13.00.01. Рівне. 2021. 222 с.

2. Короткова Ю. М., Сабельникова Т. М. Посилення ролі мови й мовної освіти в умовах воєнного стану. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Том 34 (73). № 1 Ч. 1. 2023. С. 26–30.

3. Сусликов В. Є. Розвиток навичок критичного мислення студентів при викладанні дисциплін гуманітарного циклу. *Донецький юридичний інститут: 55 років на теренах освіти і науки* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 13 травня 2016 р.). Кривий Ріг, 2016. С. 142–144.

Литвиненко Яна Валеріївна,

викладач кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ РІЗНОРІВНЕВИХ ГРУП

Дослідження ефективності диференціації навчання у вивченні іноземної мови в різнорівневих групах у немовних ЗВО є важливим і актуальним завданням, що має значний потенціал для подальшого розвитку освіти та підготовки майбутніх спеціалістів.

Досвід викладання іноземної мови у різнорівневих групах доводить, що ефективність практичного заняття передовсім зумовлюється вмінням викладача залучити всіх студентів до активної участі на занятті. Викладачеві треба майстерно поєднувати два завдання роботи: підтримувати пізнавальну активність сильніших студентів і доступно подавати матеріал слабшим, тобто

диференціювати процес навчання. Отже, ключовими поняттями, які потребують детального розгляду, є «різнорівнева група» (mixed group, multilevel group) і «різнорівневий або диференційований підхід» (differentiated teaching).

Різнорівнева група визначається, як група, в якій навчаються студенти з різним рівнем сформованості навичок читання, аудіювання, письма та усного мовлення. У загальному розумінні термін «рівнева диференціація» використовується для позначення такої технології навчання, за якої кожен студент має право і можливість опанувати навчальний матеріал програми на різному рівні. Рівнева диференціація виражається у тому, що, навчаючись за однією програмою, студенти можуть засвоювати матеріал на різних рівнях і формувати різного рівня навички та вміння. Визначальним при цьому є рівень базової підготовки [2, с.81-82].

Оскільки студенти в усіх групах вивчення іноземної мови мають різний рівень мовленнєвої компетенції та сформованості навичок читання, письма, аудіювання та усного мовлення, то всі групи можна вважати до певної міри різнорівневими. Інші науковці вбачають різнорівневність у наявності у групі студентів з різними рівнями володіння мовою від початкового А1 до просунутого С1 [1, с.137]. Крім того, можна сказати, що кожна група є різнорівневою, оскільки студенти не тільки починають навчання з різними рівнями сформованості мовленнєвих компетенцій, а й вчать і вдосконалюють всі види мовленнєвих умінь у різному темпі.

Організуючи практичне заняття в різнорівневій групі, важливо враховувати потреби кожного студента, що можна ефективно досягнути за допомогою таких основних методів і прийомів викладання в різнорівневих групах, як: диференційоване навчання (differentiated teaching); використання тенденційних і багаторівневих завдань (bias and tiered tasks); застосування сортованих завдань (grading tasks) тощо [1, с.138].

Диференційоване навчання включає в себе розподіл цілої групи на підгрупи і пари та полягає в адаптації завдань до рівня студентів, зважаючи на їх мовну й когнітивну складність та орієнтацію на комунікативність.

Використання тенденційних та багаторівневих завдань являє собою інший підхід у підготовці завдань. У такий спосіб викладач має можливість використовувати один текст для читання чи аудіювання, склавши до нього завдання різного типу складності. Крім того,

багаторівневі завдання додатково пропонують різний рівень підтримки студентам у його виконанні. Сортовані завдання передбачають модифікацію як самого завдання, так і підтримуючих матеріалів [1, с.139].

Як бачимо, навчання іноземної мови в різнорівневих групах – це складний процес, який має певні особливості, переваги та недоліки, які необхідно враховувати при роботі з такими групами студентів. До *переваг* віднесемо: різноманітність, яка лежить в основі таких груп і яка сприяє навчанню, можливість об'єднання слабших студентів з тими, хто володіє вищими мовними навичками, власний темп навчання студентів, розвиток та удосконалення навичок співпраці, а також можливість для викладачів проявити креативність, гнучкість при плануванні навчального процесу. Проте, навчання в різнорівневій групі стикається з такими *проблемами* як: забезпечення матеріалами та ресурсами, розробка та застосування завдань та вправ, врахування індивідуальних потреб та інтересів студентів, участь у занятті кожного студента, їх мотивація.

Під диференційованим (різнорівневим) підходом до навчання іншомовного мовлення розуміємо розподіл студентів на групи за рівнем знань, умінь і навичок у межах однієї академічної групи. Причому процес навчання здійснюється за єдиним навчальним планом та спільними матеріалами. Цей мікрорівень диференціації інколи називають внутрішньою або внутрікласовою.

Важливим елементом заняття у різнорівневих групах є організація роботи між студентами. Стратегії групування студентів можна поділити на кілька видів: індивідуальна робота, робота у парах, мікрогрупах та робота з усією групою.

Роботу з усією групою доцільно проводити на початку заняття, щоб оголосити тему, провести вступну дискусію, зорієнтувати студентів на тему заняття; у кінці заняття – для підведення підсумків. Також ефективний цей вид роботи для групового проекту, наприклад, створення презентації, коли кожний студент має окреме завдання, що відповідає його рівню та інтересам, але водночас є частиною великої групи. Роботою з усією групою варто починати також спільні завдання, які потім розпадаються на рівневі завдання, наприклад, аудіювання, перегляд відеофільму, брейнстормінг.

Робота у мікрогрупах створює умови для повнішого розкриття та розвитку здібностей студентів, та орієнтована на вужчі потреби студентів. Мікрогрупи існують двох видів – гетерогенні

(heterogeneous, cross-ability groups), у яких поєднуються студенти з різними рівнями знань, та гомогенні (homogeneous, like-ability groups), у яких об'єднуються студенти одного рівня.

Робота у парах надає найкращі можливості розвивати комунікативні навички студентів. Гомогенні пари доцільно формувати, якщо ролі партнерів однаково складні та взаємозамінні. Завдання для гомогенних пар включають діалоги, рольові ігри, парні інтерв'ю. Гетерогенні пари створюються у випадку, коли ролі неоднакові за складністю, наприклад виконання завдань на опитування, коли один студент має скласти питання, а інший – давати короткі нескладні відповіді, написання інструкції, коли основу складає один студент, а інший його виправляє та доповнює.

Індивідуальна робота студентів також передбачає наявність різнорівневих завдань, до того ж самі студенти обирають рівень складності завдання, відповідний до їхніх власних інтересів та потреб. Під час заняття такий тип завдань виконується з мінімальною потребою допомоги викладача [3, с.167-168].

Отже, як бачимо, диференційований підхід відіграє з'єднувальну роль між загальним заняттям з усім колективом і індивідуальною роботою з кожним студентом. Втіленню даного підходу допомагає розроблення ситуативних ігор, конкурсів, груп за інтересами, створення особливих дидактичних ситуацій, які допомагають з'ясувати здатності студентів.

Завдяки принципу диференціації навчання будується технологія диференційованого навчання, яка є сукупністю методів і засобів навчання, що охоплюють певну частину навчального процесу. Одною з таких є технологія рівневої диференціації. Варто звернути увагу на спрямованість навчання кожного на рівні його можливостей і здібностей, адаптацію навчання до особливостей різних груп студентів [1, с.135].

Таким чином, стикаючись з низкою ключових аспектів, таких як: різноманітність рівнів знань, сприятливе середовище для навчання, максимізація результативності, підготовка до міжнародної співпраці, диференціація навчання дозволяє:

- *оптимізувати процес вивчення*, враховуючи індивідуальні потреби кожного студента, адже в немовних ВНЗ можуть навчатися студенти з різними рівнями мовної підготовки - від повних початківців до досвідчених мовців;

- *зберегти мотивацію та зацікавленість у навчанні*, а саме забезпечення навчання на відповідному рівні для кожної групи студентів, створюючи комфортне середовище для розвитку мовних навичок;

- *оптимізувати час та ресурси*, спрямовані на вивчення іноземної мови, забезпечуючи максимальний результат для кожної групи студентів;

- *сприяти підготовці майбутніх фахівців*, які зможуть успішно спілкуватися на міжнародному рівні, бо в сучасному світі на сьогодні міжнародна комунікація важлива як ніколи раніше.

Список використаних джерел:

1. Кецик-Зінченко У.В., Поміркована Т.В. Диференціація навчання англійської мови у різнорівневих групах немовних факультетів ВНЗ. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2022. Серія «Філологія». № 56. С. 135-141.

2. Лаптінова Ю. Процес навчання англійської мови у групах з різним рівнем мовленнєвої підготовки. *Людинознавчі студії* (Серія “Педагогіка”). 2017. Вип. 5(37). С. 79-87.

3. Павловська Ю.В. Особливості організації заняття з англійської мови у різнорівневих групах студентів немовних спеціальностей. *Наукові записки (Серія «Педагогічні та історичні науки»)*. 2012. Вип. СІІ (102). С. 163–169.

Лопатинська Ірина Сергіївна,

декан факультету підготовки фахівців права та правоохоронної діяльності КННІ ДонДУВС,
кандидат педагогічних наук, доцент

РЕСУРСИ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

З урахуванням того, що англійська мова є мовою міжнародного спілкування, постає актуальне питання підготовки майбутніх правоохоронців та правозахисників у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання до комунікації іноземною мовою,

адже всі здобувачі вищої освіти мають володіти англійською мовою на рівні вільного спілкування за професійно спрямованими темами.

Іншомовна комунікація у професійному спілкуванні - це процес налагодження та розвитку міжособистісних контактів іноземною мовою, зумовлений спільним життям, діяльністю людей їх відносини між собою. Сьогодні широко застосовується різні методики, технології та засоби формування іншомовного спілкування, яке потребує володіння усним та письмовим спілкуванням іноземною мовою. Зазначається, що існують суперечності між потребами суспільства в ефективному професійному спілкуванні іноземною мовою працівників правоохоронних органів й поліції та подоланням труднощів у спілкуванні.

Весь процес викладання іноземної мови у немовному закладі вищої освіти має бути максимально орієнтований на комунікативний підхід навчання з метою формування, розвитку і підвищення рівня володіння іноземної мови серед здобувачів вищої освіти [1]. Під час взаємодії викладача іноземної мови зі здобувачами вищої освіти необхідно враховувати процеси впливу один на одного, взаємну обумовленість їх потреби та особливості іншомовного спілкування особистості. Діалогічна або комунікативна взаємодія особливо важлива, як спосіб передачі досвіду, що створює простір для розвитку навичок спілкування іноземними мовами у здобувачів вищої освіти.

У процесі іншомовної діалогічної взаємодії викладача та здобувачів вищої освіти, важливо не тільки обмінюватися інформацією, але й думками, почуттями та переживаннями. Позитивні емоції допомагають подолати бар'єри іншомовного спілкування, вони є особливо важливими елементами ефективної взаємодії. Викладач керує процесом розвитку потреб в іншомовному спілкуванні та формуванням особистих професійних потреб здобувачів вищої освіти, цей процес є досить складним й суперечливим.

Професійна активність викладача допомагає подолати комунікативні бар'єри та адаптувати здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної комунікації. Складності, з якими стикаються здобувачі в процесі адаптації до майбутньої професійної діяльності, часто призводять до формування певних комунікативних труднощів (бар'єрів), стимулюють неадекватну реакцію, підвищують рівень, тривожності, подразливості, невпевненості та дезорганізації здобувачів вищої освіти у спілкуванні іноземною мовою.

Одним із завдань викладача іноземної мови у закладі вищої освіти – це створити умови для всебічного розвитку здобувачів вищої освіти, формування їх іншомовних комунікативних навичок та впровадження інноваційних моделей спілкування, які спонукатимуть до формування позитивної мотивації навчальної діяльності, залучення до активної іншомовної діяльності (участь у тренінгах, семінарах, майстер-класах, наукових та науково-практичних заходах іноземною мовою). Всі напрями роботи викладача мають бути орієнтовані на педагогічно грамотну організацію освітньої діяльності, управління психічним станом (настрій, емоції) студентів для освіти на навички з іншомовного спілкування та підготовки здобувачів вищої освіти вільної професійно спрямованої комунікації в суспільстві. Ефективне викладання англійської мови нами постійно вдосконалюється та здійснюється з використанням автентичної літератури аудіо- та відеоматеріалів. Крім того, всі здобувачам вищої освіти пропонуються додаткові курси на платформах “Prometheus”, “Coursera,” HELP”, що спрямовані на підвищення загального та професійного рівня володіння англійською мовою.

З огляду на військову агресію з боку російської федерації, у зв'язку цим активізувалася близька співпраця України з країнами Євросоюзу та країнами-членами НАТО, необхідність удосконалення та важливість вивчення англійської мови для правоохоронців, правозахисників та військовослужбовців в Україні надзвичайно зросла, а також виникла потреба підвищити рівень володіння англійською мовою до стандартів STANAG 6001. Затребуваним є впровадження курсів та програм підвищення кваліфікації англійською мовою для військових, кому потрібно володіти військовою термінологією.

Для того, щоб допомогти здобувачам вищої освіти та слухачам закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, де здійснюється підготовка правоохоронців, правозахисників та військовослужбовців, організувати вільну професійну комунікацію іноземною мовою, авторським колективом Лопатинською І.С., Мирошниченко Н.О., Дзевіцькою Л.С. розроблено комунікативний інтерактивний практикум “Military English in Use” [2]. Навчальне видання містить завдання з використанням інтерактивної платформи Quizlet, призначене для підвищення рівня володіння англійською мовою та для розширення фахової військової термінології. Інтерактивний комунікативний практикум охоплює такі теми, як:

Hierarchy, Weapons, Machinery, Meeting, Service, Danger, Defiance, intelligence, Heals, Peacemaking, Warfare та інші.

Практикум поділяється на дві частини. Перший блок пропонує понад 200 словникових термінів та фраз. Всі лексичні одиниці можна вивчати в електронній системі Quizlet – тренувати навички аудіювання, виконувати завдання з допомогою флеш-карток. Після кожної теми пропонується тест на використання лексики. Другий блок пропонує тексти, пов'язані зі збройними силами. Кожна одиниця пропонує покрокове навчання, яке занурює здобувачів у три ключові мовні компоненти: читання, говоріння та письмо. Практикум може застосовуватися під час підготовки здобувачів та здобувачок вищої освіти спеціальностей «Право», «Правоохоронна діяльність» з метою формування, закріплення та вдосконалення лексичних навичок англійської мови. Видання призначене як для аудиторної роботи під керівництвом викладача, так і для самостійної роботи.

Здобувачі вищої освіти та слухачі мають постійний доступ до своїх матеріалів що значно полегшує процес його опанування задля спілкування іноземною мовою, оскільки доступність, мобільність; інтеграція та контакт - основні принципи подолання мовних бар'єрів. Усі завдання та заходи спрямовані на формування іншомовної комунікацію та зрозуміти масштаби майбутньої професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Лопатинська, І. С. (2024). Сучасні технології підготовки та підвищення кваліфікації працівників поліції. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*, 1(1), 182–188. <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2021-1-1-182-188>.

2. Комунікативний інтерактивний практикум “Military English in Use” (для військових, кому потрібно володіти військовою термінологією) /укладачі: Лопатинська І.С., Мирошниченко Н.О., Дзевицька Л.С.: КННІ ДонДУВС, 2024. 47с.

Лопутько Олена Анатоліївна,

доцент кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат педагогічних наук, доцент,

Драмарецька Лариса Борисівна,

старший викладач кафедри правничої
лінгвістики Національної академії внутрішніх
справ

ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО МВС

Питання іншомовної підготовки набуває великої значущості в сфері безпеки та оборони (загострюється питання того, що атестований працівник має володіти іноземною мовою. З огляду на те, що традиційно в системі МВС іноземна мова була здебільшого другорядним предметом, проблема фахівців, які володіють іноземною мовою на відповідному для професійного спілкування рівні, є кричущою).

Останнім часом на рівні найвищому рівні анонсована поява закону, який закріплюватиме англійську, як мову ділового спілкування, обов'язкову для вивчення в усіх сферах. Якщо цей закон буде прийнято, то постане проблема швидкої зміни концепції підготовки курсантів саме з англійської мови. Перед ЗВО МВС постануть питання дуже широкого спектру, від браку великої кількості кваліфікованих викладачів до величезної проблеми низької кваліфікації абітурієнтів.

Основними шляхами побудови концепції інтенсифікації іншомовної підготовки вважаємо такі:

1. Розгляд можливості створення Мовного центру та центру тестування.

2. Розробка керівного документу, який регламентував би напрям та обсяги вивчення іноземної мови (*обумовлено тим, що на відміну від ЗСУ, які користуються стандартами НАТО з мовної підготовки, у МВС чітко не визначені стандарти з іншомовної підготовки. За умови прийняття стандартів НАТО вся система підготовки з іноземної мови потребуватиме значної модернізації, оскільки має досить суворі рівневі критерії щодо володіння іноземною мовою, а час, запланований на вивчення дисципліни становить близько 500-600 годин без урахування системи підвищення кваліфікації*)

3. Збільшення кількості годин на вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» з метою досягнення навчальним контингентом рівня B2, відповідно до Європейської рамки класифікацій *(Згідно досліджень необхідна кількість годин занять для переходу на один мовний рівень становить 150-180 годин (6 кредитів ЄКТС).)*

Відповідно структура вивчення іноземної мови може виглядати так:

Така схема відповідає Дорожній карті МО, згідно з якою випускник стаціонару має мати СМР-1 - вживання

<i>Спеціальність</i>	<i>Право</i>	<i>Правоохоронна діяльність</i>	<i>Психологія</i>
<i>Етапи викладання (год)</i>			
<i>Бакалаврат</i>			
Базовий рівень	100	60	100
Основний рівень	180	180	180
Спеціалізований рівень	120	60	120
<i>Магістратура</i>			
Ділова іноземна мова	160	160	160

4. Чітке визначення необхідного рівня володіння іноземною мовою випускників НАВС різних факультетів (рекомендовано B2) та дескриптори цього рівня.

5. Внесення зміни до типових навчальних планів щодо рівномірного розподілу навчальних занять упродовж всього періоду навчання на освітній програмі.

6. Консультація з стейкхолдерами щодо оптимізації контентного наповнення навчальних програм різних факультетів.

7. Проведення тестування здобувачів вищої освіти на етапі вступу до НАВС та розподіл їх за навчальними групами відповідно до рівня володіння іноземною мовою. Виокремлення в одну навчальну групу німецькомовних курсантів. Тих, хто вивчали французьку чи будь-яку іншу мову, також доцільно виокремити.

8. З метою диференційованого підходу до викладання та підвищення рівня мовної компетентності проводити розподіл навчальних груп на підгрупи (з відповідним врахуванням навчального навантаження на науково-педагогічних працівників). *(Існує дуже авторитетне дослідження Інтернаціоналізація українських університетів у розрізі англійської мови: Проект «Англійська мова*

для університетів» проведене Британською Радою на замовлення МОН і містить рекомендації щодо скорочення осіб в групі максимум до 15)

9. Запровадження до навчальних планів варіативних дисциплін (відповідно до запиту: від Юридичного перекладу до Військового курсу), тренінгів та практикумів іноземною мовою базового модулю з іноземної мови для курсантів з недостатнім рівнем знань.

10. Організація стажування для здобувачів із високим рівнем знань.

Список використаних джерел:

1. Інтернаціоналізація українських університетів у розрізі англійської мови: Проект «Англійська мова для університетів» / Род Болайто та Річард Вест. К.: «Видавництво «Сталь», 2017. 154 с.

2. Концепція розвитку англійської мови в університетах. URL.: on.gov.ua/ua/news/mon-stvorilo-konserciyu-rozvitku-anglijskoyi-v-universitetah-u-dodatku-riven-v1-obovyazkova-umova-vstupu-v2-vipusku-vikladannya-profilnih-disciplin-inozemnoyu-ta-movni-skriningi

3. Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів: наказ Міністерства освіти і науки України від 07 серпня 2002 року № 450. URL.: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/3053/.

Подлісецька Ольга Олегівна,

доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ,
кандидат філологічних наук, доцент

МЕТОДИ ТА ПРИЙОМУ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ

Засобами очного та дистанційного навчання на заняттях з мовної підготовки студентів вищих навчальних закладів МВС викладач досягає розвитку мовленнєвих навичок у здобувачів освіти. Викладач має змогу використовувати різноманітні методи, форми,

засоби. До методів навчання належать такі, як інтерактивні, активні, інноваційні, наочні та практичні.

Інтерактивні та активні, наочні та практичні методи де в чому збігаються, але ми розрізняємо їх у деяких аспектах. Так, інтерактивний метод передбачає спеціальну форму організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну передбачувану мету: створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність, набуде якісних знань. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, проведення дебатів, дискусій, спільне вирішення проблеми на основі аналізу відповідної ситуації. Як свідчать дослідження вчених, інтерактивне навчання ефективно сприяє формуванню вмінь, навичок, виробленню гуманістичних установок на моральні цінності, створенню атмосфери співробітництва і сприятливого мікроклімату для розвитку самодостатньої особистості, а педагогу дає змогу стати справжнім лідером студентського колективу [1, с. 123]. Активні методи спрямовані на активність саме студентів під час заняття. Але недоліком активних методів є надмірна активність студентів, яка подекуди заважає сприйняти новий матеріал та пізнавати іншу програмову інформацію.

Проте починати використовувати інтерактивні методи потрібно на етапі закріплення знань, тобто з другого чи третього заняття після початку вивчення теми [2]. Перед цим студенти вже повинні отримати потужну теоретичну базу, відповіді на запитання, які їх цікавлять. Можна виділити три основні етапи навчального процесу протягом семестру. На першому етапі викладач фокусує увагу на всіх студентах та виявляє для себе можливості та здібності кожного з них. На другому етапі учитель і студенти працюють разом, щоб спільно запланувати хід заняття та навчальну діяльність, систему оцінювання та фізичне середовище. Це етап, коли відповідальність підібрати відповідні прийоми, методи та технології, які відповідають особистим здібностям навчатися, поступово переходять від викладача до учня. На третьому етапі викладачі самостійно керують особистим навчальним процесом: складають презентації, пишуть проекти, складають вправи на певні теми, керують групами студентів. Роль викладача полягає в тому, щоб співпрацювати зі студентами і допомагати виконати самостійну домашню роботу [1, с. 57].

Наочні та практичні методи теж мають спільні та відмінні тенденції, уособлюючи форми й засоби, які актуальні і для очного, і для дистанційного навчання. Практичні методи навчання передбачають різні види діяльності викладача й студента, але потребують великої самостійності студентів у навчанні. До них належать вправи, а також практичні, дослідні роботи. Наочні методи навчання особливістю мають використання зображень об'єктів і явищ, конкретних образів, які безпосередньо сприймають студенти. До таких методів належить ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження. Викладач може дати завдання студентам здійснити презентацію на задану тему, дослідження або опитування.

Таким чином, опанувавши та ввівши в щоденний обіг різноманітні методи та прийоми навчання, викладач має змогу розвинути мовленнєві навички у студентів на заняттях з мовної підготовки. Розвиток цих методів потребує, щоб викладач сучасного ВНЗ був творчою особистістю, втілював у собі риси кваліфікованого фахівця і досвідченого педагога, здатного діяти у сучасному інформаційному суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Мачинська Н. Стельмах С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навч.-метод. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с
2. Наочні, практичні методи навчання. URL.: <https://vseosvita.ua/library/embed/001922-b6bb.docx.html>

Романов Ігор Ігорович,

доцент кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат педагогічних наук

ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вивчення іноземної мови є складним і комплексним процесом, що передбачає оволодіння усіма аспектами іноземної мови. Вплив різних чинників на процес вивчення має велике значення для досягнення успіху здобувачами вищої освіти у ЗВО, зокрема системи

МВС. До основних чинників, які би ми хотіли розкрити можемо віднести наступні: мотивація, когнітивні особливості кожного здобувача, методи навчання, мовне середовище, культурний контекст, технічні засоби навчання та підтримка з боку викладачів.

Мотивація є ключовим чинником у вивченні іноземної мови. Вона може бути внутрішньою (інтегративною) або зовнішньою (інструментальною). Внутрішня мотивація включає особистий інтерес до мови, бажання спілкуватися з носіями мови, вивчати культуру та літературу. Зовнішня мотивація, з іншого боку, пов'язана з прагненням отримати кращі кар'єрні можливості, академічні досягнення або соціальний статус.

Когнітивні особливості, тобто здібності здобувачів також впливають на успішність вивчення мови. Сюди відносяться пам'ять, здатність до абстрактного мислення, вміння вирішувати проблеми та швидкість обробки інформації. Здобувачі вищої освіти часто мають різний рівень когнітивних здібностей, що впливає на їх здатність засвоювати нову мову.

Методи навчання, які використовуються в процесі вивчення іноземної мови, мають суттєвий вплив на результати. Традиційні методи, такі як граматико-перекладний, аудіолінгвальний або комунікативний підходи, мають свої переваги та недоліки. Використання сучасних інтерактивних методів, таких як проектне навчання, ігрові технології, мультимедійні ресурси та дистанційне навчання, сприяють підвищенню ефективності процесу вивчення.

Мовне середовище є важливим чинником у процесі вивчення іноземної мови. Занурення в мовне середовище сприяє природному засвоєнню мови через постійний контакт з носіями мови та культурою. Здобувачі, які мають можливість спілкуватися з носіями мови, брати участь у мовних дискусійних клубах, програмах академічної мобільності або перебувати в країні, де говорять цією мовою, демонструють кращі результати.

Культурний контекст вивчення мови відіграє важливу роль у формуванні мовних навичок. Розуміння культури носіїв мови допомагає здобувачам глибше зануритися в мовне середовище, сприяє розвитку ЛСК компетентності та підвищує мотивацію до вивчення мови. Вивчення літератури, історії, мистецтва та інших аспектів культури сприяє кращому розумінню мови.

Використання **сучасних технічних засобів**, таких як комп'ютери, мобільні додатки, онлайн-курси, інтерактивні платформи

та віртуальні середовища, значно підвищує ефективність вивчення іноземної мови. Ці інструменти забезпечують доступ до великої кількості ресурсів, дозволяють створювати індивідуальні навчальні плани, а також сприяють інтерактивній взаємодії між здобувачами та викладачами.

Підтримка з боку викладачів є ще одним важливим чинником у процесі вивчення іноземної мови. Викладачі, мають створювати позитивну та мотивуючу атмосферу, надавати своєчасну зворотну інформацію, використовувати індивідуальний підхід, сприяти успішному засвоєнню мови.

Вивчення іноземної мови здобувачами вищої освіти залежить від сукупності різних чинників, які взаємодіють між собою. Мотиваційні чинники, когнітивні особливості, методи навчання, мовне середовище, культурний контекст, технічні засоби навчання та підтримка з боку викладачів і колег є основними елементами, що впливають на успішність вивчення. Розуміння та врахування цих чинників дозволяє ефективно організувати процес навчання та сприяє досягненню високих результатів у вивченні іноземної мови.

Список використаних джерел:

1. Біницька К.М. Використання активних методів навчання у процесі вивчення курсу. *Порівняльна педагогіка*. 2015. 96 с.
2. Вахрушева Т. Ю. Теоретичні аспекти активних методів навчання. *Національний фармацевтичний університет*. 2008. № 3. С. 46–49
3. Козинець І.І. Застосування активних форм і методів навчання під час вивчення української мови за професійним спрямуванням. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2676.
4. Огляд інтерактивних методів. URL: <http://multycourse.com.ua/ua/page/19/69>.

Скриник Мирослава Віталіївна,

старший викладач кафедри правничої
лінгвістики Національної академії внутрішніх
справ

Скриник Ліна Миколаївна,

старший викладач кафедри правничої
лінгвістики Національної академії внутрішніх
справ

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ДРАМАТИЗАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Сучасна Україна знаходиться в стані війни, проте продовжує слідувати за напрямом європейського освітнього процесу, намагаючись наблизитись до європейських канонів і враховувати Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти. Вивчення, викладання, застосування англійської мови у вищих закладах освіти України здійснюється відповідно до «Концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти», які розроблено у партнерстві з Британською Радою, а також основних принципів законопроекту «Про застосування англійської мови в Україні», рекомендацій Ради Європи з мовної освіти (CEFR), Європейської довідкової рамки ключових компетентностей для навчання впродовж життя розробило методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України [1]. Враховуючи методичні рекомендації та завдання сучасної іншомовної освіти, модернізаційні процеси в освітньому просторі України, національні пріоритети з удосконалення викладання, вивчення та використання англійської мови, потреби учасників освітнього процесу в умовах війни, постало питання застосування кардинально нової методики.

Драматико-педагогічний підхід є відносно новим напрямом, який органічно поєднує навчання іноземної мови з мистецтвом, був розроблений дослідниками Кеті Доусон та доктором Стефані Коусон на базі Техаського університету в Остіні [2]. Інтеграція драматичного підходу у навчальну програму, відбувається через поєднання уяви, втілення та висловлення своїх думок через розповідь/історію через групову роботу, у якій здобувачі вчать довіряти один одному та

можуть спільно створювати навчальну спільноту. Уява дозволяє здобувачам зрозуміти те, що їм представлено в повсякденному житті та в аудиторії, оскільки світ «як є» зустрічається зі світом «ніби» для створення глибшого розуміння. Втілення підходу дозволяє здобувачам поділитися своєю точкою зору та продемонструвати своє розуміння вмісту та контексту своїми тілами.

Крім того, створення захоплюючої розповіді — це навик, який потребує практики іноземної мови. Автори стверджують, що переказ і створення історій за допомогою драматично педагогічного підходу дозволяють здобувачам поєднувати уяву та втілення, щоб аналізувати та синтезувати різні точки зору.

Не менш важливим для авторів є заохочення навчання, яке балансує між академічними, емоційними та естетичними поєднаннями. Хоча на папері ці сфери часто розділені, навчання через мистецтво сприяє цілісному навчанню, яке заохочує учнів брати участь розумом, серцем і тілом [3].

Спілкування здобувачів спрямоване до діалогічного смислотворення — це процес, який стабілізує ідеї та поняття для окремої людини чи групи. У драматично педагогічному підході формування сенсу є переважно груповим процесом, зосередженим не на пошуку однієї «правильної» відповіді, а на дослідженні процесу, який веде до можливої відповіді.

Таким чином, драматично педагогічний підхід включає формування сенсу на основі досліджень, які «... припускають, що якість взаємодії між людьми та їх середовищем впливає на їхнє навчання» (Dawson and Lee 2018, 24).

Отже, мета формування сенсу, яка підтримує критичне мислення та рефлексію, стверджуючи про необхідність включати глибші запитання та (більше) часу на роздуми в кожне практичне заняття незалежно від теми.

Розглянемо види діяльностей, які були практично апробовані зі здобувачами НАВС, серед них можна виділити:

poster dialogue (постер діалог), the truth about me (правда про мене), pass the picture (передай малюнок), iceberg of identity (айсберг ідентичності), sociometrics (соціометрія).

Poster dialogue — передбачає учасників використовувати слова, зображення/символи, щоб індивідуально відповідати та колективно розмірковувати на серію нових термінів юридичного напрямку використовуючи прямі підказки. Підказки запрошують

учасників встановити особистий зв'язок між темами, які потрібно дослідити, та їхнім життєвим досвідом. Фасилітатор використовує цю стратегію для оцінки знань і думок учасників для подальшого розкриття терміну.

The truth about me — активність створює можливості для студентів спілкуватися один з одним, коли вони обмінюються інформацією про себе. Після того, як група зіграє це, щоб познайомитися один з одним, наприклад на початку року або об'єднуючись з іншою групою здобувачів.

Pass the picture — дозволяє брати участь у спостереженнях за візуальними текстами, щоб зробити висновки та узгодити численні точки зору. Це чудова стратегія для сприяння емпатії, критичному мисленню та запитанням (наприклад, види питань), оскільки вона розглядає одну проблему чи концепцію з кількох точок зору, пропонуючи здобувачам подумати над проблемою з багатьох різних точок зору.

Iceberg of identity — дає змогу учасникам розглянути, як маркери ідентичності впливають і формують наше бачення інших і самих себе. Ця стратегія пропонує учасникам дослідити багатогранну конструкцію ідентичності та її зв'язок із привілеями. Наприклад, наше сприйняття професії – юрист.

Sociometrics — стратегія дозволяє висловити свою власну оцінку щодо власного виступу, що починається в центрі та рухається до крайньої точки простору кола, що стоїть не рухаючись. Подібно до стратегії Vote with Your Feet (голосування ногами), ця стратегія дозволяє учасникам бачити діапазон думок у своєму класі, втілюючи власну думку.

Практичні результати застосування драматично педагогічного підходу зі здобувачами НАВС показало, що викладання, засноване на основі цього підходу, покращує результати навчання, міжкультурну компетентність і особистісний розвиток, наприклад: ставлення, впевненість у собі та мотивацію у вивченні іноземної мови.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації «Концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти» Міністерства освіти і науки України від 25.07.2023 за № 898. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/64c/20b/aae/64c20baaec4b3448883937.pdf>

2. Dawson, K., and Lee, B. K. *Drama-based Pedagogy: Activating Learning Across the Curriculum*. Chicago: Intellect. 2018.

3. Göksel, E. *Drama-based pedagogy: Activating learning across the curriculum*: by Kathryn Dawson and Bridget Kiger Lee, Bristol, Intellect, 2018, 356 pp., (paperback), *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance*. 2020. 25(4), 655–656. <https://doi.org/10.1080/13569783.2020.1811657>

Скриник Мирослава Віталіївна,

старший викладач кафедри правничої
лінгвістики Національної академії внутрішніх
справ

Дегтярьова Дар'я Павлівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Національної академії внутрішніх справ

TYPES OF PRESENTATIONS IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A LAWYER

The profession of a lawyer requires possession of not only professional skills in the field of jurisprudence, knowledge of the law and the ability to apply theoretical knowledge in practice in court, but also it requires skills such as the ability to represent oneself and one's client. In a developed society, for these purposes, lawyers are increasingly using certain types of presentations in their professional activities.

Today's legal presentations can include anything from high-definition videos to interactive digital exhibits, making them more engaging and memorable. However, with these advancements comes the challenge of staying abreast of the latest tools and techniques that can give a legal argument the cutting edge [1].

Despite the fact that an important component of a lawyer's work is representing the client's interests in court, his need to prepare a presentation begins long before this - at the stage of discussing the case with the client, presenting ways to solve the existing problem.

When a lawyer presents a case to their client, they typically provide a detailed overview of the legal situation at hand. This presentation may include such elements like:

Case Overview: the lawyer will explain the details of the case, including the legal issues involved, relevant laws, and potential outcomes.

Legal Strategy: The lawyer will discuss the strategy they plan to use in handling the case, such as negotiation, litigation, or alternative dispute resolution.

Strengths and Weaknesses: The lawyer will assess the strengths and weaknesses of the case, highlighting key points that may affect the outcome.

Options: The lawyer will outline the different options available to the client, such as settling out of court, going to trial, or seeking alternative resolutions.

Risks and Consequences: The lawyer will explain the potential risks involved in pursuing different courses of action and the potential consequences of each decision.

Timeline and Process: The lawyer will provide an overview of the legal process, including key milestones, deadlines, and expected timelines for resolution.

Costs and Fees: The lawyer will discuss the costs associated with legal representation, including fees, expenses, and payment arrangements.

Client's Role: The lawyer will clarify the client's role in the case, including providing necessary information, attending meetings or court appearances, and making decisions.

Summarizing, the lawyer's presentation aims to educate the client about their legal rights and options, empower them to make informed decisions, and work together to achieve the best possible outcome in the case.

After the parties have reached an agreement, the lawyer prepares for the court debate, where the outcome of the case will depend on his persuasiveness and awareness.

When a lawyer presents a case in a court, they follow specific procedures and guidelines to effectively advocate for their client. It begins with opening statements where the lawyer begins by delivering an opening statement, outlining the facts of the case, the legal issues involved, and the arguments they will present to support their client's position. After that goes the examination of witnesses: the lawyer questions witnesses called to testify, aiming to elicit relevant information that supports their case. This includes direct examination of their own witnesses and cross-examination of witnesses presented by the opposing party. The next part is the presentation of evidence: introducing exhibits and other evidence to support

their arguments, such as documents, photographs, or other materials that help prove their case. Throughout the trial, the lawyer makes legal arguments to the judge or jury, explaining how the law applies to the facts of the case and why their client should prevail. The lawyer may raise objections to evidence or testimony presented by the opposing party and respond to objections raised by the other side [2]. At the conclusion of the trial, the lawyer delivers a closing argument summarizing the evidence presented, highlighting key points that support their case, and persuasively advocating for a favorable outcome for their client. Before and during the trial, the lawyer also may submit legal briefs and motions to the court, outlining legal arguments, requesting specific actions from the court, or addressing procedural matters.

Throughout the presentation, the lawyer must adhere to professional standards of conduct, including respect for the court, opposing counsel, and all parties involved in the case. Overall, a lawyer's presentation in court is a strategic and persuasive effort to advocate for their client's interests, present evidence effectively, and navigate legal procedures to achieve a successful outcome in the case [3].

In conclusion, lawyer's ability of professional presentation has a huge impact on the outcome of a case and overall affects his success and demand in this area. With the development of modern technology, lawyer's presentations will also change, making their conclusions and work more structured to benefit their clients.

Список використаних джерел:

1. Ilijev V. Litigation and Legal Presentation Service: Essential Strategies for Lawyers. 2023. URL: <https://viktori.co/litigation-and-legal-presentation>
2. David E. Pierce Director. Professional Skills Instruction Introduction to Legal Drafting. Business and Transactional Law Center Washburn University School of Law.
3. Henry T. Wihnyk. Speaking Outside the Courtroom Public Speaking for Lawyers. 2019. URL: <https://cap-press.com/authors/2744/Henry-T.-Wihnyk>

Сторожук Ольга Юрївна,
старший викладач кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ

ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Навчання англійської мови майбутніх правоохоронців має стати успішним фактором їх професійної підготовки. У сучасному світі міжнародне співробітництво дає можливість обмінюватись досвідом та реалізовувати спільні проекти. Ефективне володіння англійською мовою дозволяє правоохоронцям ефективно співпрацювати з колегами з інших країн, розуміти міжнародні закони та процедури, а також успішно виконувати свої обов'язки в міжнародних операціях. Тому освоєння англійської мови є невід'ємною частиною професійної підготовки майбутніх правоохоронців. Пошук нових методів із використанням інноваційних технологій є вкрай важливим для формування свідомості майбутніх правоохоронців. Як

Професія правоохоронця передбачає розв'язання практичних завдань через комунікацію з членами спільнот усього світу. Правоохоронці повинні вміти точно формулювати свою думку, дотримуватися культурних норм та сприймати різні культури.[2] Саме тому викладання англійської мови для майбутніх правоохоронців базується на впровадженні різноманітних методів та застосуванні інтерактивних завдань на заняттях.

Прямий метод має на меті навчити студентів спілкуватися, при цьому переклад не допускається, граматику вивчається індуктивно. Цей метод зосереджений на практичному використанні мови, а не на механічному запам'ятовуванні граматичних правил чи словникового запасу. Майбутні правоохоронці вивчають мову, використовуючи реальні ситуації зі своєї професійної діяльності, такі як спілкування зі свідками, проведення допитів, складання звітів, рапортів тощо. Розвиваються всі чотири аспекти вивчення мови: усне мовлення, сприйняття усних повідомлень, сприйняття письмових повідомлень та вміння письмового мовлення. Використовуються такі методи: бесіда, читання вголос, вправи, написання творів. Взаємодія відбувається між викладачем та студентами, а також виключно між студентами. Часто

використовується самооцінювання. Формальне оцінювання відбувається у формі співбесіди та написання письмового тексту.

Сугестопедія передбачає прискорений гармонійний розвиток особистості та розкриття її різнобічних резервних можливостей – пам'яті, інтелектуальної активності, творчих здібностей тощо.

Метод сугестопедії базується на застосуванні одночасно процесів свідомого і позасвідомого сприймання. Він розроблений з метою допомоги студентам подолати бар'єри в навчанні. Основна мета – прискорити процес навчання за допомогою психологічних прийомів. Студенти відчувають себе максимально комфортно в аудиторії. Протягом семестру їм дають нові імена та нові професії, навіть створюють нові біографії. Заняття проходить у два етапи: рецептивний та активний. Студенти беруть участь у різних видах діяльності: читають, розігрують діалоги, інсценізації. Основна увага приділяється словниковому запасу, навичкам усного й письмового мовлення та сприйняття письмових повідомлень. Граматика не вважається важливою. Рідна мова студентів використовується за необхідності. Помилки не виправляються негайно, акцент робиться на вільному володінні мовою. Формальних тестів немає, оцінюється робота студентів під час заняття.[1]

У контексті вивчення англійської мови для майбутніх правоохоронців сугестопедія може бути використана для створення оптимального навчального середовища, що сприяє швидкому та ефективному засвоєнню мови. Метод також може бути особливо корисним для майбутніх правоохоронців, оскільки розвиває комунікативні навички та вміння спілкуватися з людьми в різних ситуаціях. Сугестопедія також сприяє розвитку впевненості та емоційної стійкості, що дуже важливо для правоохоронців. Використання цього методу в навчанні англійської мови для майбутніх правоохоронців може забезпечити їм ефективну підготовку до професійної діяльності та покращити їх комунікативні навички, які є необхідними в професії.

Ситуативне вивчення мови передбачає використання методу навчального консультування. Акцент робиться на спілкуванні, розвитку вимови, усних рецептивних навичок, та обговоренні граматики. Використовується рідна мова студентів, щоб вони почувалися впевнено. Взаємодія відбувається як між викладачем та студентами, так і виключно між студентами. Роль викладача схожа на роль консультанта, який підтримує та заохочує студентів. Помилки

виправляє викладач. Оцінювання відбувається у формі усного або письмового тесту в кінці тематичного модуля

Комунікативний метод базується на живому спілкуванні, при цьому розвиваються всі чотири аспекти викладання мови. Граматика вивчається через практику, а рідна мова студентів не використовується. Метод зосереджений на розвиток комунікативних навичок, які є ключовим для правоохоронців. Цей підхід покликаний навчати студентів ефективно спілкуватися в різних ситуаціях, таких як ведення допиту, складання звітів, переговори тощо.[1]

Під час навчання англійської мови можна поєднувати кілька методів, що дає можливість урізноманітнювати навчальний процес. Використання традиційних методів дають ґрунтовні знання з лексики та граматики, розвивають навички письма та вважаються ефективними. Сучасні методи з точки зору розвитку усного мовлення та комунікації вважаються більш ефективними та забезпечують більшу взаємодію між викладачем та здобувачами.

Отже, поєднання сучасних та традиційних методів дають можливість урізноманітнити способи проведення занять та забезпечити диверсифікований навчальний процес.

Список використаних джерел:

1. Ефективні методи навчання англійської мови майбутніх правоохоронців: огляд сучасних підходів та практичні рекомендації 27.04.2023 *Освіта. Педагогіка.* DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8096764>
2. Baker, L. The Intersection of Policy and Practice: Two Cases of English Language Programs in Southeast Asian Law Enforcement Academies. *Global Business Languages*, 2021. 21, 37–53.

Шемякіна Наталія Володимирівна,
доцент кафедри правничої лінгвістики
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат філологічних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Постійний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) є головним чинником осучаснення методики навчання іноземних мов у закладах вищої освіти. Така еволюція викликає необхідність удосконалення умінь та способів використання новітніх ІКТ для успішного застосування їх в освітньому процесі.

Іншомовна підготовка із використанням матеріалів автентичних ЗМІ набуває особливого значення, оскільки за допомогою медійних матеріалів студенти мають можливість не лише вивчити нову та широковживану в іншомовному суспільстві лексику, але й удосконалювати свої фонетичні та інтонаційні навички, ознайомитись із стилістичними особливостями «живої мови», контекстуальними значеннями окремих лексичних одиниць, специфікою перекладу фразеологізмів та мовних конструкцій. Така робота із матеріалами ЗМІ є дуже корисною ще й з точки зору підвищення мотивації до вивчення іноземної мови. Розвиток творчої активності, самостійності, а також розуміння взаємозв'язку між змістом навчання та уміньми та навичками, необхідними в майбутній професійній діяльності, відіграють важливу роль.

Медіапродукція у викладанні іноземних мов дозволяє впроваджувати такі аспекти:

- використання аудіоматеріалів – для розуміння усного мовлення,
- використання візуальних та відео матеріалів – для спонукання до іншомовної мовленнєвої діяльності та для розвитку культурних та міжкультурних навичок.

Використання матеріали ЗМІ, підготовлених носіями мови, відтворює атмосферу реальної мовленнєвої комунікації, робить процес засвоєння іншомовного матеріалу більш реальним, цікавим, переконливим, проблемним, та емоційним [4, с.169].

Телепродукція (новини, ток-шоу, інтерв'ю, документальні та художні фільми) можуть застосовуватися як дидактичний матеріал з

можливістю багаторазового перегляду, використання режимів «стоп» та «пауза», швидкого пошуку потрібного фрагмента.

Можна погодитися з думкою про те, що навчання за допомогою мас-медіа це підхід, який варто застосовувати на заняттях з іноземної мови з метою розвитку критичної самостійності студентів. «Якщо мова йде про використання медійної продукції з навчальною метою, то медіа-освіта визначається як будь-який підхід, спрямований на те, щоб той, хто навчається, міг читати, розуміти та оцінити повідомлення, що надходять з різних ЗМІ, з якими він стикається щодня, орієнтуватися в них і правильно їх використовувати»[1].

Слід зазначити, що опрацювання сюжетів відеоматеріалів значно сприяє розширенню країнознавчих знань, знайомить із культурними традиціями та цінностями носіїв мови. Використання онлайн-репортажів країнознавчого характеру дозволяє реалізувати міжкультурний підхід – сприйняття чужої культури з власної перспективи та власної культури з чужої перспективи.

Отже, використання медіапродукції сприяє реалізації найважливішого завдання комунікативної методики – представити процес оволодіння мовою як розуміння живої іншомовної культури, індивідуалізації навчання та розвитку мотивації до іншомовної мовленнєвої діяльності.

Розглянемо досвід застосування ЗМІ в освітньому процесі у Франції. Телевізійна мережа, що транслює декілька франкомовних телеканалів TV5 Monde, Міністерство закордонних справ Франції та Центр зв'язку з освітою та медійною інформацією розробили навчальний комплекс для полегшення використання матеріалів та аудіовізуальних засобів на заняттях з французької мови. У цьому комплексі можна знайти шість причин для використання аудіовізуальних засобів на заняттях з іноземної мови [2;3]:

1. Різноманітні теми, що відповідають інтересам тих, хто навчається;
2. Звукова та візуальна ванна, що дозволяє зануритись в живу мову;
3. Автентична мова в її соціальному та культурному контексті;
4. Одночасна активізація всіх навичок: розуміння, говоріння, письма, читання та взаємодії;
5. Виховна складова для всіх рівнів;
6. Існування веб сайтів.

Що таке вивчення французької мови з TV5 Monde? Це безкоштовний інтерактивний сайт для вивчення французької мови, основним матеріалом якого є телепередачі, новини, фільми.

У Франції, щоб допомогти студентам освоїти нові ІТ-інструменти, уряд впровадив сертифікати, які підтверджують їх навички роботи з комп'ютером та Інтернетом.

Слід зауважити, що методика роботи із матеріалами ЗМІ безумовно визначається цілями та завданнями на кожному конкретному етапі навчання, а також інтересами та індивідуальними особливостями студентів. Таким чином, застосування медійної продукції дозволяє реалізувати принципи особистісно-орієнтованого викладання іноземної мови, досягти диференціації та індивідуалізації навчання з урахуванням потреб та рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції [4, с.170]. При дуже широкому виборі медійної продукції, завдяки використанню Інтернет технологій, особливого значення набуває ефективна організація навчального процесу та чітко продумана структура самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Commission Européenne, Direction générale de l'éducation et de la culture. Culture et médias. *Programme MEDIA et éducation aux médias*, 2011.

http://ec.europa.eu/culture/media/media-content/media-literacy/studies/03-termsofreferenceml-study-2011_fr.pdf

2. Piette J. Éducation «par les médias» ou «aux médias»? in *L'actualité éducative, Cahiers Pédagogiques N°449*, janvier, 2007. <http://www.cahiers-pedagogiques.com/Educationpar-les-medias-ou-aux.html>

3. Vanderheyde V. Comment susciter le désir d'apprendre? Dix règles d'or pour l'utilisation de l'Internet en classe de FLE, 2003. http://dev.form-a-com.org/articled74b.html?id_article=13

4. Шемякіна Н.В. Навчальні аспекти використання матеріалів ЗМІ на заняттях з іноземної мови. *3rd International Scientific and Practical Internet Conference «Mechanisms of Scientific and Technical Potential Development: Proceedings*, November 23-24, 2023. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, P.169 -170.

ДОСЛІДНИЦЬКІ ДОРОБКИ НАУКОВОЇ МОЛОДІ

Єнкіна Людмила,

курсантка 3 курсу ННІ №2 Національної академії внутрішніх справ

Консультант з мови: Козубенко І.В.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

В умовах росту інтеграції освіти, науки і виробництва ще в більшій мірі виступає завдання підготовки та формування творчої особистості фахівця, поступове перетворення навчальної діяльності студента в професійну діяльність. Це зумовлено розширенням і зміцненням міжнародних зв'язків, необхідністю ознайомлення зі світовою культурою, потребою освоєння науково-технічного процесу, розширенням ділових та особистих контрактів.

Проблема активізації пізнавальної діяльності студентів при вивченні німецької мови як навчального предмету набуває зараз все більш актуального значення. З підвищенням вимог до спеціаліста з вищою освітою, його світогляду, культурному та професійному рівню підвищується і роль німецької мови.

Для забезпечення ефективного навчання німецької мови у вищому навчальному закладі та отримання об'єктивних показників навчальних досягнень з предмету «Іноземна мова» (німецька) необхідно створити надійну систему контролю володіння іноземною мовою. Процес навчання є системою із внутрішніми взаємозв'язками між її компонентами. Важливим компонентом системи навчання іноземної мови є контроль, який і виступає підсистемою відносно цієї системи. Тобто підсистема контролю функціонує як невід'ємний компонент системи навчання. Мета контролю як підсистеми навчання є адекватною загальній меті навчання.

Отже, мета контролю відображає не тільки контролюючий, але й навчальний, освітній, виховний і розвиваючий аспекти. Функціонування системи тестового контролю реалізується на певних етапах за допомогою конкретних видів, типів, форм, способів, прийомів та засобів тестування. Цілі тестового контролю співвідносяться з етапами навчання матеріалу. Для уточнення етапів проведення тестового контролю ми виходимо з положення про те, що

контроль проводиться наприкінці того мінімального відрізка навчального процесу, за який відбулось засвоєння студентами певної порції навчального матеріалу і були опановані певні дії оперування цим матеріалом. Такий мінімальний відрізок навчального процесу може збігатися з етапом заняття або цілим заняттям [1].

Іншими словами, уже в процесі становлення окремих навичок та вмінь мовлення на певних етапах цього процесу застосовується тестовий контроль для визначення ступеня успішності навчальної діяльності студента з оволодіння німецькою мовою у процесі навчання. Далі тестовий контроль проводиться з певними інтервалами і завершується підсумковим контролем в кінці кожного ступеня навчання. Тобто періодичність тестового контролю має циклічний характер, що дозволяє зміст тестового контролю на одному етапі співвіднести із змістом тестового контролю на наступному етапі. Циклічність тестового контролю збігається з цілями системи тестового контролю і обумовлює зміст специфікацій тесту з німецької мови.

Отже, відповідно до етапів навчання та цілей тестового контролю ми визначаємо чотири етапи тестування: 1) наприкінці окремого етапу заняття чи заняття в цілому; 2) по завершенні роботи над темою або тематичним циклом, який включає серію занять; 3) наприкінці семестру, навчального року; 4) по завершенні окремого ступеня або всього періоду навчання [2].

На кожному із згаданих етапів реалізуються різні види тестування, яким притаманні відповідні функції тестового контролю. Традиційно у навчанні німецької мови застосовуються такі види контролю як поточний, тематичний, рубіжний, підсумковий. Відповідно в системі тестового контролю ми виділяємо поточне тестування, тематичне тестування, рубіжне тестування та підсумкове тестування.

Тестовий контроль іншомовних навичок і вмінь проводиться різними способами. Тестування в письмовій формі за способом проведення є колективним, тобто група тестованих одночасно виконує один і той самий тест. Усне тестування за способом проведення є індивідуальним, тобто група тестованих виконує тест послідовно один за одним. У спеціальній літературі описуються різні прийоми тестування, за допомогою яких від тестованого отримується відповідь. Серед них виділяють: запитання-відповідь, правильно-неправильно, множинний вибір, заповнення пропусків (доповнення, добір,

перегрупування, відновлення, вставляння, диктант, клоуз-тест, трансформування, переформулювання, переклад, твір, монолог, читання вголос) [1].

Перелічені прийоми тестування дозволяють моделювати мовленнєву поведінку тестованого під час тестування в різних видах мовленнєвої діяльності. До засобів тестового контролю ми відносимо власне тести у друкованій версії, звукозапис тестових матеріалів, спеціальні бланки для фіксування відповідей тестованих, методи оцінки результатів виконання даного тесту.

Список використаних джерел:

1. Дюканова Н.М. Проблеми застосування тестів під час вивчення іноземної мови. *Нові технології навчання: Наук.-метод. зб.* / Кол. авт. К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2007. Вип. 46. С. 26-31.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб./ Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002. 328 с.

Бойко Анастасія,

курсантка 3 курсу ННІ №2 Національної академії внутрішніх справ

Консультант з мови: Козубенко І.В.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

У процесі розвитку українського суспільства посилюється роль правоохоронної діяльності, спрямованої на забезпечення прав і свобод громадян та здійснення боротьби зі злочинністю. В сучасних умовах діяльності органів внутрішніх справ особливого значення набуває професійно-психологічна підготовленість працівників, яким дедалі частіше доводиться діяти в складних, екстремальних умовах, пов'язаних із необхідністю прискороного прийняття рішень, затриманням правопорушників та злочинців, збереженням життя людей та власного життя. У зв'язку з цим сьогодні приділяється особлива увага питанням підвищення ефективності та вдосконалення їх професійної підготовки, формування у правоохоронців професійної культури та комунікативно-мовленнєвої культури зокрема.

Пріоритетними стають питання формування мовленнєвої культури та комунікативної компетентності як провідного компонента всебічного розвитку особистості [2].

Професійна мовленнєва культура базується на двох складових – професійній та мовленнєвій культурах.

Л.Мацько визначає мовленнєву культуру як «вміння володіти мовою». Також існує думка, що мовленнєва культура – це загальноприйнятий мовний етикет; культура мислення та культура суспільних і духовних стосунків людини. У свою чергу, професійна культура – ступінь досконалості професійного розвитку людини [1].

Таким чином, професійну мовленнєву культуру можна розглядати як важливий компонент загальної культури фахівця, що визначає здатність до ефективного спілкування в контексті професійної діяльності. Вона синтезує в собі комплекс знань, цінностей, способів поведінки, необхідних у ситуаціях ділового спілкування, та умінь гнучко реалізовувати їх на практиці з метою забезпечення ефективної професійної діяльності.

Професійна мовленнєва культура фахівця є не лише відображенням його вихованості, інтелігентності, а й визначає в цілому культуру його праці й, що особливо важливо, культуру взаємин у щоденному спілкуванні в найрізноманітніших сферах мовленнєвої діяльності: від приватного до професійного спілкування.

На формування професійної мовленнєвої культури впливають такі чинники:

- мовний компонент (рівень грамотності, точність, логічність, правильність);
- професійний компонент (рівень фахових знань, умінь, навичок);
- національний компонент (рівень усвідомлення національної приналежності);
- етичний компонент (рівень володіння мовленнєвим етикетом);
- комунікативний компонент (рівень усвідомлення обставин мовленнєвої ситуації);
- загальна освіченість [1].

Процес формування професійної мовленнєвої культури включає наступні елементи:

- засвоєння професійної лексики і термінології;
- формування навичок роботи із фаховими словниками, довідниками;

- формування вмій аудіювання, відтворювання і створення фахових текстів різних видів і стилів;
- моделювання мовленнєвих ситуацій, які можуть виникати у майбутній професійній діяльності;
- формування навичок самоаналізу фахового мовлення [2].

Формування професійної мовленнєвої культури працівників правоохоронних органів має здійснюватися з урахуванням параметрів професійних ситуацій: місце і час виникнення ситуації, характерні обставини, суспільні ролі учасників, завдання учасників, спосіб комунікації.

Професійна мовленнєва культура правоохоронців передбачає вміння розпізнавати необхідну інформацію під час проведення різноманітних слідчих дій, адекватну поведінку у типових професійних ситуаціях, уміння вести монолог, підтримувати діалог, адекватно реагувати на висловлювання партнерів, грамотно оформлювати тексти фахового спрямування.

Перспективними щодо окресленого питання є створення спецкурсів, тренінгових програм для підвищення рівня професійної мовленнєвої культури працівників правоохоронних органів.

Список використаних джерел:

1.Мацько Л.І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.

2.Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н.Д.Бабич. Чернівці: Книги ХХІ, 2006. 496 с.

Лояніч Ірина,

студентка 2 курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ

Консультант з мови: Козубенко І.В.

ВИКОРИСТАННЯ ІГОР ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вивчення іноземної мови є складним завданням. Необхідно докладати значних зусиль і підтримувати їх на належному рівні протягом тривалого періоду часу. З цієї причини необхідно застосовувати багато різних методів і процедур. Саме через творчу процедуру ми можемо створити середовище, яке може сприяти

поліпшенню вивчення іноземної мови. Ігри, та особливо навчальні ігри, є одним з методів і процедур, які викладач може використовувати для викладання іноземної мови. Ігри часто використовуються як інструменти «розігріву» або коли є додатковий час, що залишився вкінці заняття.

На нашу думку, ігри повинні бути в центрі навчання іноземних мов, їх потрібно використовувати на всіх етапах заняття, за умови, що вони підходять здобувачам вищої освіти і ретельно вибираються. Ігри також добре підходять як вправи, які допомагають здобувачам вищої освіти пригадати матеріал у приємний, цікавий спосіб [1, с. 3-4].

Існує низка причин того, що ігри заслуговують на чільне місце на заняттях з іноземної мови. По-перше, вони цікаві, що надзвичайно важливо, тому що вони можуть допомогти активізувати здобувачів вищої освіти, які раніше не були активні через відсутність інтересу. Підтримка активності здобувачів вищої освіти є життєво важливою, оскільки викладачі ніколи не зможуть навчити їх нічого, якщо вони не змусять їх взяти участь у навчальному процесі. По-друге, ігри також допомагають здобувачам вищої освіти будувати відносини і відчувати себе рівноправними. Застосування ігор під час занять сприяє створенню дружньої і позитивної атмосфери, яка є надзвичайно корисною для підтримування продуктивного навчального середовища.

По-третє, причиною того, що більшість людей, які хочуть вивчати іноземну мову, є можливість використовувати її в реальних ситуаціях, наприклад, під час подорожей. Ігри можуть бути дуже хорошим способом практикувати цю майстерність, тому що їх легко використовувати для відтворення різних ситуацій з реального життя.

Крім того, використовуючи ігри на заняттях, викладач виділяє для здобувачів вищої освіти більшу роль, а він сам «виходить в тінь», що є позитивним моментом, оскільки дозволяє здобувачам вищої освіти брати на себе більше відповідальності. Крім того, це дозволяє здобувачам вищої освіти бути більш самостійними, що у свою чергу, підвищує рівень їхньої довіри до викладача [2, с. 8].

Мовні ігри можна класифікувати за різними критеріями.

Для прикладу:

- Сортувальні та організаційні ігри. Наприклад, у здобувачів вищої освіти є набір карток з різними продуктами, і вони сортують картки залежно від того, де можна купити ці продукти – у продуктовому магазині, універмазі тощо.

- Ігри, спрямовані на заповнення інформаційних прогалін. У таких іграх одна або більше людей мають інформацію, яку інші люди потребують для виконання завдання. Наприклад, одна людина може мати малюнок, а її партнер повинен створити подібний малюнок, слухаючи інформацію, надану людиною з малюнком.

- Ігри у вгадування. Це варіація ігор, спрямованих на заповнення інформаційних прогалін. Одним з найвідоміших прикладів гри у вгадування є 20 питань, в яких одна людина думає про відому особистість, місце або річ. Інші учасники можуть задати 20 запитань «так/ні», щоб вгадати, про кого або про що думає людина.

- Настільні ігри. Scrabble є однією з найпопулярніших настільних ігор, що особливо розвиває мовні навички.

- Ігри в обмін. У цих іграх здобувачі вищої освіти обмінюються картками, іншими предметами або ідеями. Рольові ігри / драми. Рольові ігри залучають здобувачів вищої освіти грати ролі, які вони не виконують у реальному житті або такі, які вони вже грають у реальному житті [3, с.1157-1158].

Погоджуючись з думкою Т. О. Ковальнової, ми вважаємо, що покоління сучасних здобувачів вищої освіти в основному цікавиться комп'ютерними іграми, які займають більшу частину їх вільного часу, вважаємо, що доцільно використовувати окремі частини або рівні гри на заняттях з англійської мови для ілюстрації або перевірки засвоєння певного мовного матеріалу [4].

Найголовнішим у використанні комп'ютерних ігор на заняттях з іноземної мови є те, що здобувачі вищої освіти повинні бути забезпечені таким завданням, яке має мовну практику. У протилежному випадку вони будуть просто грати у гру. Перед заняттям з використанням комп'ютерної гри викладачу необхідно окреслити навчальні цілі та з'ясувати, яка частина гри або її рівень найкраще відповідає окресленим цілям (оскільки ігри можуть бути досить довгими і на те, щоб пройти всю гру від початку до кінця одного заняття може не вистачити).

Список використаних джерел:

1. Mubaslat M. The Effect of Using Educational Games on the Students' Achievement in English Language for the Primary Stage. 2012. 14 p. Retrieved from: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED529467.pdf>

2. Sigurðardóttir S. The use of games in the language classroom. 2010. 42 p. Retrieved from: <https://skemman.is/bitstream/1946/6467/1/Sigrídurdogg2010.pdf>

3. Frydrychova Klimova B. Games in the Teaching of English / Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2015. pp. 1157-1160.

4. Ковальова Т. Про використання комп'ютерних ігор на заняттях з англійської мови. 2015. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія. [Електронний ресурс]. <http://jrnl.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/10227/13428>

Мельник Ольга,

курсантка 3 курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ

Консультант з мови: Козубенко І.В.

МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

На сьогоднішній день рівень сформованості навичок використання сучасних засобів комунікації у молоді нашої країни є надзвичайно високим. Це стало можливим завдяки низці факторів а саме:

- поширення використання всесвітньої мережі Інтернет;
- використання засобів зв'язку на перших етапах розвитку людини;
- постійне використання засобів зв'язку для вирішення повсякденних завдань;
- постійне зниження вартості пристроїв зв'язку (смартфонів, планшетних персональних комп'ютерів тощо) [2].

Ми можемо констатувати, що засоби зв'язку наскрізно увійшли у наше повсякденне життя, але питання використання таких засобів у навчанні іноземних мов, на жаль, вивчене не всебічно.

На сьогодні існує безліч мобільних додатків, які можуть якісно підвищити рівень володіння іноземною мовою. Методом зіставного аналізу нами було досліджено основні переваги та недоліки використання мобільних додатків у навчальному середовищі [1].

До основних переваг слід віднести:

- можливість вивчення іноземної мови у будь-який час доби;

- відсутність географічного обмеження у навчанні, тобто, студент може виконувати завдання знаходячись поза навчальною аудиторією;

- робота над помилками одразу після виконання завдань на всіх рівнях навчання (від вхідного тестування, до проміжного та рубіжного контролю знань). Звичайно, переваг використання такого режиму навчання набагато більше [5].

Говорячи ж про недоліки, слід згадати наступні:

- розробка мобільних додатків без залучення професіоналів у галузі методики навчання іноземних мов;

- використання деяких мобільних додатків є безкоштовним лише протягом пробного періоду;

- відсутність кросс-платформенності деяких додатків, тобто, якщо студент використовує операційну систему iOS, він не зможе використовувати додаток, який був розроблений для операційної системи Google Android;

- не у всіх додатках є можливість інтуїтивно зрозуміти інтерфейс користувача [3].

Слід зазначити, що, на нашу думку, використання мобільних додатків у навчанні іноземних мов є надзвичайно корисним, але найвищого рівня продуктивності можливо досягти лише в режимі використання цього методу та роботи з викладачем, який може корелювати навчальний процес в реальному часі. Тож, поєднання класичної методики з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних та веб-технологій є найкращим підходом у навчанні іноземної мовленнєвої компетентності студентів вищих навчальних закладів України.

Список використаних джерел

1. Беленька Т. Л. Критерії відбору навчальних матеріалів для навчання професійно орієнтованого іншомовного спілкування в електронному середовищі. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія Педагогіка та психологія. К., 2006. Вип. 11. С. 107–112.

2. Годунов О. І. Формування комунікативної компетенції при вивченні іноземних мов з використанням телекомунікаційних можливостей Інтернету. *Вісник Юнеско*. К. : Видавничий центр КНЛУ, 2010. Вип. 5. С. 332–337.

3. Barnes S. Hypertext Literacy. *Interpersonal Computing and Technology*. S. Barnes. *An Electronic Journal for the 21st Century*, 2004. Vol. 2. №4. P. 24–36.

4. Davis N. Information Technology in the United Kingdom. Initial Teacher Education (1982 – 1992). *Journal of Information Technology for Teacher Education*. 2002. №1. P. 7–21.

5. Delany P. Hypertext, Hypermedia and Literacy Studies: The State of the Art. In: Delany, Paul and Landow, George P. (Hrsg.), *Hypermedia and Literacy Studies*. Cambridge, Mass and London : MIT Press. 2011. P. 3–50

Олексин Христина,

курсантка 3 курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ,

Консультант з мови: Козубенко І.В.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ У НОВИХ УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасні тенденції становлення України та розвитку її правоохоронних органів ставлять перед новою поліцією нові пріоритети та завдання. Незважаючи на деяку суперечливість окремих документів, їх об'єднує єдина думка про актуальність реформування органів внутрішніх справ в контексті загальнодержавної трансформації. Слід зауважити, для того щоб успішно існувати на міжнародній арені, наша наука й освіта повинні бути конкурентоспроможними й визнаними світом. Очевидним є те, що Україну від Європи все ще відокремлює мовний бар'єр. Більшість фахівців, зокрема з права, не володіє жодною іноземною мовою, студенти нефілологічних спеціальностей, і студенти-юристи, зокрема, мають проблеми іншомовного спілкування – існують великі протиріччя між реальним рівнем володіння іноземною мовою та вимогами суспільного життя сучасних українців в умовах євроінтеграції [1].

Різні аспекти мовної підготовки майбутніх фахівців та (або) організація процесу навчання рідної або іноземних мов були розглянуті у роботах вітчизняних та зарубіжних вчених (Н. Артикуца, Л. Гріднева, Т. Гороховська та ін.). Значний внесок у розвиток

контекстного навчання зроблено А Вербицьким, О. Єрмаковою, О. Ларіоною та ін. [1].

Потрібно урахувати, що приведення поліції України до кращих світових стандартів має здійснюватись, як з урахуванням світових тенденцій з дотримання прав людини, так і з урахуванням внутрішніх умов розвитку країни. Передовий досвід функціонування правоохоронних органів в багатьох європейських країнах, наприклад таких як Бельгія, Франція показує те, що соціально-сервісний характер діяльності поліції, робота заради народу та разом з ним може привести до значних успіхів у розкритті окремих видів злочинів та попередженні злочинності [2].

Відомо, що діяльність поліцейського має комунікативний характер. Набуття правоохоронцями певних комунікативних якостей та навичок певною мірою стає запорукою ефективної професійної діяльності, а питання мовної (іншомовної) підготовки набувають надзвичайної актуальності [3].

Не приховується той факт, що українські поліцейські можуть направлятися до міжнародних організацій, залучатися до участі в міжнародних операціях з підтримання миру й безпеки та мають вільно володіти іноземними мовами [4].

Потрібно зазначити, що на сучасному рівні функціонування правоохоронної діяльності ефективне спілкування як рідною, так й іноземними мовами стає передумовою ефективності діяльності поліцейського. Знання як мови, так й невербальних засобів спілкування, знання певних країнознавчих реалій є запорукою успішного спілкування, та зазвичай своєчасної допомоги та (або) розкриття злочинів по гарячих слідах.

Таким чином, процес здійснення мовної підготовки має бути максимально наближеним до майбутньої професійної діяльності. Мовні та мовленнєві вправи повинні мати змістову та процесуальну віднесеність до професійного контексту. У виконанні колективної діяльності стратегія колективного партнерства та отримання синергетичного ефекту є оптимальною [1].

Під певною «несистемністю» мовної (іншомовної) підготовки майбутніх правоохоронців розуміється відсутність чіткої стратегії мовної (іншомовної) професійної підготовки. Доцільно при написанні підручників, посібників, методичних рекомендацій тощо частіше орієнтуватися на існуючу класифікацію рівнів володіння мовою як можливої системоутворюючої складової організації системи мовної

(іншомовної) підготовки, що створило б умови для організації неперервної системи іншомовної підготовки фахівців за певним профілем їх професійної діяльності [3].

Виходячи із вищезазначеного можна зауважити, що існують певні проблеми в іншомовній підготовці правоохоронців, зокрема поліцейських.

На мою думку більш доцільним на сучасному етапі є організація іншомовної підготовки майбутніх правоохоронців як цілеспрямований, професійно орієнтований, неперервний, рівневий, поступовий, системний процес з чітко скоординованими складовими.

Список використаних джерел:

1. Артикуца Н.В. Мова права і юридична термінологія : навч. посіб. / Н.В.Артикуца. 2-ге вид., змін. і доп. К. : Стилос, 2004. 277 с.
2. Mission, vision et valeurs. URL. : <http://www.lokalepolitie.be/5341/fr/mission-vision-et-valeurs.html>
3. Найкраща практика початкової поліцейської підготовки аспекти навчальної програми. URL. : <http://www.osce.org/ru/secretariat/109934?download=true>
4. Закон України «Про Національну поліцію». URL. : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

Соболь Анна,

студентка 2 курсу Національної академії
внутрішніх справ

Консультант з мови: Козубенко І.В.

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ У СТУДЕНТІВ

У сучасних умовах інформаційних технологій вища освіта перебуває у процесі значного розвитку, що передбачає використання сучасних методів та засобів навчання. Інформатизація вищої освіти є актуальною тенденцією сучасного соціально-економічного розвитку, оскільки цифрове суспільство вимагає від людей певних компетенцій, що передбачають володіння новітніми технологіями. Одним із ключових аспектів інформатизації вищої освіти є створення та використання систем навчання, які дозволяють формувати уміння самостійно здобувати знання за допомогою сучасних технологій [3].

Це передбачає використання різних електронних ресурсів, які забезпечують доступ до актуальної інформації, дистанційне навчання та взаємодію між студентами та викладачами. Також важливим аспектом є модернізація способів управління системою освіти, що можливо завдяки використанню автоматизованих баз даних. Це дозволяє забезпечити ефективний контроль за навчальним процесом та забезпечити зберігання та обробку великих обсягів даних [2].

На практиці можуть застосовуватися різні підходи, одним із яких є оптимізація самостійної роботи студентів. При правильній організації це дозволить їм навчитися самостійно планувати свій час, визначати черговість виконання завдань на шляху досягнення мети, цілеспрямовано розставляти пріоритети та відповідально підходити до процесів самоконтролю.

Від кожного викладача у цьому контексті потрібне не тільки володіти дисципліною, що викладається, але і знання педагогіки, психології та методики викладання у закладі вищої освіти. При цьому дуже доречним нам представляється використання потенціалу сучасних інформаційно комунікаційних технологій для організації самостійної роботи студентів з різних дисциплін. Це дозволить полегшити процес освоєння ними навчального матеріалу, оскільки, по-перше, вони будуть мати можливість займатися не лише на території вишу (у спеціалізованих аудиторіях або читальних залах), але й у будь-якому місці, де є доступ до Інтернету і, по-друге, для сучасних студентів акценти спілкування зміщуються якраз убік віртуальної взаємодії, тому подібна робота буде їм звична та зрозуміла [3]. Трансформація самостійної роботи студентів у контексті актуальних тенденцій інформатизації вищої освіти можлива при виконанні низки умов, до яких можна віднести наявність певного рівня цифрової грамотності у всіх учасників навчально-виховного процесу. Під цифровою грамотністю розуміють: готовність та здатність особистості застосовувати цифрові технології впевнено та ефективно у всіх сферах життєдіяльності; набір знань, умінь та навичок, тобто компетенцій, які необхідні для життя в сучасному світі, для ефективного використання цифрових технологій та ресурсів Інтернету; здатність використовувати інформаційні технології для пошуку, розуміння, оцінки, створення та передачі цифрової інформації [1].

Формування цифрової грамотності студентів відбувається у кількох аспектах: вивчення інформаційних технологій, самостійне

використання студентами комп'ютерів, телефонів з доступом до Інтернету для навчання та спілкування. У викладачів до цих аспектам можна додати підвищення кваліфікації та професійну перепідготовку з курсів, пов'язаних із застосуванням інформаційних технологій при реалізації освітніх програм різного рівня. Все це має сформувати у учасників навчального процесу як грамотних та впевнених користувачів, здатних взаємодіяти у віртуальному середовищі та успішно застосовувати інформаційні технології у своїй навчальній та професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Арістова Н. О. Формування професійної суб'єктності майбутніх філологів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти". Київ, 2017. 41 с.
2. Малихін О. В. Компетентнісно-орієнтована парадигма підготовки майбутнього філолога : монографія / за ред. проф. О. В. Малихін. Київ : ТОВ НВО "Інтерсервіс", 2016. с. 558
3. Сопівник Р. В. Методика формування мотивації учіння студентів в аграрних закладах вищої освіти. Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія» 2020. Вип. 11(4), С. 31-39. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/>

Уварова Наталія,

курсантка 3 курсу ННІ №2 Національної академії внутрішніх справ

Консультант з мови: Козубенко І.В.

FREMSPRACHENTRAINING ZUKÜNFTIGER STRAFVERFOLGUNGS BEAMTER IN DER BRD

Die dynamische und schnelle Entwicklung von Informationssystemen stellt neue Anforderungen an die Polizeibehörden aller Länder, an alle Bildungseinrichtungen der Polizei. Im Polizeiruf gehört die Sprache zu Ihren allerwichtigsten Werkzeugen, denn das Gespräch mit Bürgern, die Sprache mit Kollegen und die Kommunikation mit anderen Stellen bilden eine zentrale Grundlage für Ihre Arbeit. Aus

diesem Grund ist es zwingend notwendig, dass Sie die deutsche Sprache in Wort und Schrift beherrschen.

Und wie gut Ihre Deutschkenntnisse sind, werden beim Einstellungstest durch Fragen zum Wortschatz, zur Grammatik, zur Rechtschreibung und zur Anzeige, manchmal aber auch durch ein Diktat oder einen Aufsatz überprüfen. Doch nur Deutschkenntnisse reichen nicht immer aus. Denn schließlich kann es durchaus passieren, dass Sie auf Personen treffen, die kein oder kaum Deutsch können. In solchen Fällen ist es natürlich äußerst hilfreich, wenn Sie auf eine Fremdsprache zurückgreifen können. Aber selbstverständlich niemand, dass Sie ein Sprachgenie sind und viele verschiedene Sprachen beherrschen. Stattdessen genügt es, wenn Sie auf Englisch kommunizieren können [2].

Immerhin ist Englisch eine Weltsprache und wird schnell überall auf der Welt unterrichtet und verstanden. Hinzu kommt, dass internationale Anweisungen und Vorschriften ebenfalls auf Englisch verfasst sind. Auch hier brauchen Sie also Englischkenntnisse, um die Schriftstücke lesen und verstehen zu können. Gleiches gilt mit Blick auf technische Geräte und den Computer.

In Niedersachsen und in Nordrhein-Westfalen hören Englischkenntnisse zu den Einstellungsvoraussetzungen. In diesen beiden Bundesländern müssen Sie schon im Zug Ihrer Bewerbung nachweisen, dass Sie in der Schule mindestens sechs Jahre lang Englischunterricht hatten oder über ein Englisch-Zertifikat verfügen [1].

In Schleswig-Holstein und bei der Bundespolizei wiederum kann Ihre Bewerbung nur dann stolz werden, wenn Sie im Fach Englisch mindestens die Note 4 hatten. Die übrigen Behörden erwarten zumindest passable Englischkenntnisse. Und ob Sie diese mitbringen, wird mitunter im Zuge des Einstellungstests überprüfen. Betrachten Sie das Modell der Vorbereitung der Polizisten am Beispiel Deutschlands. Das deutsche Polizeiausbildungsmodell gilt wohlverdientlich als eines der effektivsten und effektivsten der Welt [1]. Ihre charakteristischen Merkmale sind: Gründlichkeit der Grundausbildung Längere Lernzeiten im Vergleich zu anderen Ländern und dementsprechend ein breiteres Volumen des zu untersuchenden Materials.

Jedes der 16 deutschen Länder sowie die Bundespolizeibehörden hat Ihre Bildungseinrichtungen zur Vorbereitung von Polizisten, wie die Oberschule der deutschen Polizei (Münster), wird von der Bundespolizei (Lübeck) und anderen Abziehen. Fast alle deutschen Bildungseinrichtungen geben Grundkenntnisse der englischen und anderen Fremdsprachen, und

lernen auch eine spezielle professionelle Terminologie der Strafverfolgungsbehörden in einer fremden Sprache, aber in den meisten Fällen ist Ihr Programm für die Selbstbildung konzipiert, und da die Mentalität der Ukraine und Deutschland sehr unterschiedlich sind - das Europäische Bildungssystem in unser Land einzuführen wird nicht einfach sein. Es gibt auch verschiedene multimediale Lernprogramme, wie zum Beispiel "POLICE", die auch in Universitäten benutzt [2].

POLICE ist ein multimediales Lernprogramm zur Erhöhung der funktionalen Sprachkompetenz und der interkulturellen Kompetenz deutscher Polizisten. Die Ausgangsmotivation von Seiten der Bildungsinstitute der Polizei ergab sich aus den steigenden Anpassungen an die sprachgrenzüberschreitende Kommunikation von Polizisten. Diese Motivation wurde durch die kommende Weltausstellung in Hannover aktuell verstärkt. Die Zusammenarbeit mit der Universität zu Köln ergab sich auf der Didacta, auf der sich Bildungsvertreter der Polizei von der besonderen lerntheoretischen Qualität der Multimediaprogramme der Universität zu Köln überzeugen konnten. Der Lerner soll in englischer Sprache Dialog in 16 politischen Situationen, z.B. Fahrenabwehr, Verkehrsunfälle, Drogenprobleme flüssig beherrschen und Überredungen für 32 Funktionen der sozialen Kommunikation, Z. B. Information Fragen, Höflichkeitsformen, Begründungen sorgen können. Die Klassifikation und Auswahl der Redewendungen orientiert sich am Threshold Level 1990 des Rates der Europa [1].

Darüber hinaus soll der Lerner die wichtigen fachspezifischen Vokabeln haben und ausgewählte polizeispezifische Erklärungen und Wegbeschreibungen geben können. Psycholinguistisch und kognitionspsychologisch wird begründet, dass mit dem sicheren Erreichen dieser Ziele ein Transfer vereinbart ist, der Einen allgemeinen Fortschritt der politischen Funktionen Sprachkompetenz rechtfertigt.

Das didaktische Konzept ist auf die zentralen Probleme der Erhöhung der funktionalen Sprachkompetenz bei ungeübten erwachsenen Lernern ausgewählt. Dazu hören die Probleme der niedrigen Eingangsvoraussetzungen in Verbindung mit ausgeprägten Sprachemmungen, die Probleme des Transfers in Verbindung mit dem Problem des schnellen Vergessens und die spezielleren Probleme der Motivation, Semantisierung, usw. Zur gezielten Bewältigung dieser Probleme wurde für jedes Lernziel auf der Basis der multimedialen Lernsystemtheorie LEMMA ein didaktisch ausgefeiltes Modul, ein sogenanntes DIMO entwickelt. Ein Didaktisches Modul ist ein relativ

autonomer lerntheoretisch optimierter Teil eines Lernsystems. Es ist der zufolge aus spezifischen MultiMedialen Komponenten zusammengesetzt.

Literaturliste:

1. Kravchuk L. S. The Organization of practical orientation training in system of police vocation training (from the experience of federal republic of Germany), 2017, P. 98-104 4. Prof.Dr. Hermann RuppellPOLICE – English für Polizisten.

2. Modern approaches to foreign language learning, ways to integrate schools and universities. Materials of the II International Conference. -Harkov, 2011.

Фазан Юлія,

курсантка 3 курсу ННІ №1 Національної академії внутрішніх справ

Консультант з мови: Козубенко І.В.

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Зміни у суспільстві, розширення контактів викликали практичний інтерес до іноземних мов. В умовах широких міжнародних зв'язків з іншими країнами важливо спілкуватися з іноземними спеціалістами, розвивати науково-професійні й особисті контакти із зарубіжними партнерами, читати різні видання іноземною мовою. Метою навчання іноземної мови у вищих навчальних закладах є як оволодіння іноземною мовою, так і набуття професійно спрямованої іноземної компетентності для успішного виконання подальшої професійної діяльності. Тому сьогодні актуальною потребою стало формування у студентів іноземної комунікативної компетентності, тобто набуття вміння спілкуватися та встановлювати контакти з іншими людьми, що зумовлено потребою спільної діяльності, яка включає обмін інформацією, розробку єдиної стратегії взаємодії, сприймання й розуміння іншої людини.

Важливо визначити компоненти готовності майбутніх поліцейських до професійного іноземного спілкування: 1) мотиваційний – мотивація суб'єктів, ставлення до професійного іноземного спілкування, спрямованість на взаємодію; 2)

операційний – професійна мовленнєва компетентність; 3) нормативно-рефлексивний – здатність комунікантів до нормативної саморегуляції і самооцінки своєї поведінки у процесі спілкування. Сукупність цих компонентів у їхньому взаємозв'язку і взаємозалежності становить зміст готовності до професійного спілкування в іншомовному середовищі [1]. Ознайомлення з європейським досвідом підготовки правоохоронців та фахівців у сфері права свідчить, що пріоритетним у вищій освіті є вивчення іноземної мови із спеціальною метою, тобто розвиток й формування іншомовної комунікативної компетенції студентів на основі фахово орієнтованої підготовки (використання іноземної мови у професійному контексті і ситуаціях професійного спілкування), що передбачає залучення студентів до активного спілкування іноземною мовою, що вивчається, та підготовки різноманітних презентацій [2].

При підготовці правоохоронців професійно орієнтований вимір перш за все реалізується на основі тематично-ситуаційної організації навчального матеріалу. Так, теми професійного спілкування включають ознайомлення з особливостями правоохоронної діяльності у різних країнах (структура, завдання, функції), видами протиправної поведінки, типами злочинів і правопорушень, роботою поліцейських відділів, розслідуванням злочинів, типами й видами покарань та стягнень, проблемами організованої злочинності, судочинства, міжнародного співробітництва у правовій сфері тощо. Важливим є залучення нових технологічних ресурсів (Інтернет, програми дистанційного навчання).

Усі вищі навчальні заклади потребують сучасних обладнаних ресурсних центрів і центрів індивідуалізованого навчання, адекватного забезпечення потребують бібліотеки. Слід розвивати навчальні види роботи у поза навчальний час і для мотивування студентів, і для підвищення якості вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах: проведення круглих столів і семінарів, що стосуються як особливостей професійної діяльності студентів, так і культури народу, мова якого вивчається, книжкових/музичних презентацій, показів фільмів з подальшим обговоренням, організацію роботи клубів іноземних мов, лекцій, ярмарок іноземних мов тощо. Слід прагнути залучати студентів до організації таких видів діяльності і стимулювати їх амбіції щодо оволодіння іноземними мовами [2].

Список використаних джерел

1. Байбакова О.О. До проблеми навчання професійному іншомовному спілкуванню майбутніх фізиків-дослідників. *Науковий вісник УжНУ. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* Вип. 26. Ужгород: УжНУ, 2012. С. 17-20.

2. Кузнецова О.Ю. Модернізація іншомовної фаховоорієнтованої підготовки у вищій освіті. *Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із права, наук.-теорет. конф.* (Київ, 30 квіт. 2015 р.) К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. С.81-82.

Наукове видання

**ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ І ФАХІВЦІВ ІЗ ПРАВА**

Матеріали
XIII міжвузівської науково-практичної конференції
(Київ, 16 травня 2024 року)

Статті друкуються в авторському варіанті

Відповідальний упорядник – *Віктор КОРОЛЬЧУК*
Комп'ютерна верстка – *Олена ВАСИЛЕНКО*

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції

Дк № 4155 від 13.09.2011.

Підписано до друку 16.05.2024. Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Обл.-вид. арк. 3,5. Ум. друк. арк. 3,25.

Тираж 10 прим.
